

Systemy Business Intelligence, Big Data W13

dr inż. Janusz Granat

Plan wykładu

- BI – wprowadzenie
- Przegląd rozwiązań BI (w tym bazujących na Bigdata)
- Przykład analizy danych z wykorzystaniem BI
- Trendy rozwoju

BI - Wprowadzenie

Business intelligence

Business intelligence (BI) to zbiór technik i narzędzi przekształcających dane operacyjne w użyteczną informację biznesową. Informacja ta może być wykorzystana w procesach podejmowania decyzji oraz do wspierania działalności operacyjnej.

BI pozwala na analizę danych historycznych i aktualnych oraz dostarcza informacje o charakterze prognostycznym.

Techniki BI

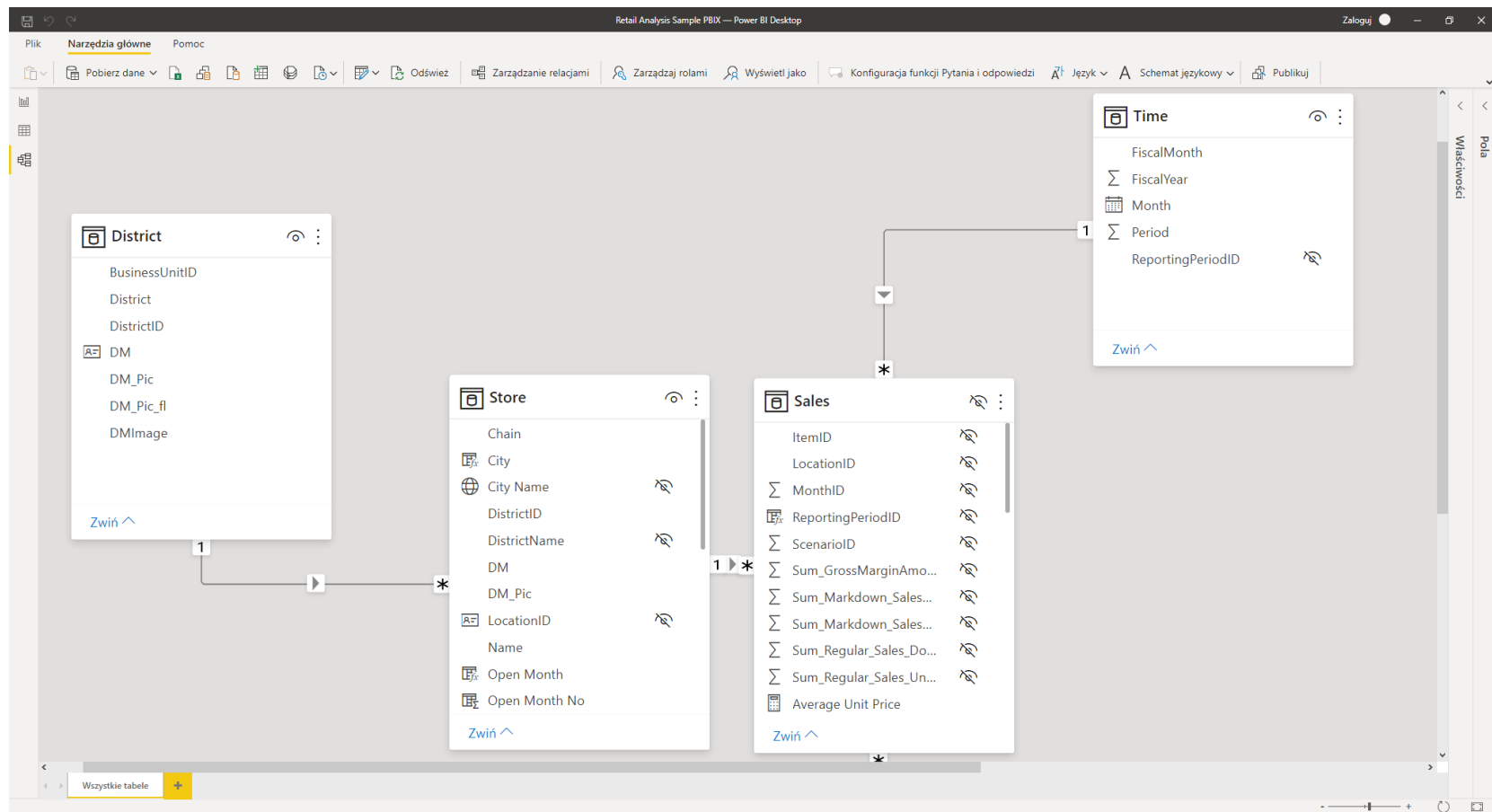
- Raportowanie
- OLAP (OnLine Analytical Processing)
- Analytics
- Data and text mining
- CEP (Complex Event Processing)

Przechowywanie danych

- Bazy danych
- Hurtownie danych
- Bazy wielowymiarowe
- Specjalizowane rozwiązania przechowywania danych typu Big Data (3V Volume, Velocity Variety; duża ilość danych, duża zmienność danych, duża różnorodność danych)

Bazy danych i hurtownie danych

Relacyjna baza danych — fundament systemów transakcyjnych

Czym jest?

Zorganizowany zbiór danych w tabelach powiązanych relacjami. Silnik: PostgreSQL, MySQL, Oracle, MS SQL Server.

Cel i zakres

Obsługa bieżących transakcji (zamówienia, płatności, rejestracja). Optymalizacja pod kątem zapisu i odczytu pojedynczych rekordów.

Model danych

Schemat relacyjny (ERD), normalizacja do 3NF. Silna

Rola w BI: źródło surowych danych → zasilanie ETL → hurtownia lub data lake.

Struktura

Ustrukturyzowana
(tabele, kolumny)

Skalowalność

Pionowa (scale-up)
lub sharding

Latencja

Bardzo niska
(ms)

BI-gotowość

Ograniczona —
zapytania OLAP wolne

Przykład: system ERP (SAP), sklep internetowy, aplikacja bankowa — dane operacyjne w czasie rzeczywistym.

Centralne repozytorium analityczne — serce klasycznego BI

Dwa podejścia architektoniczne:

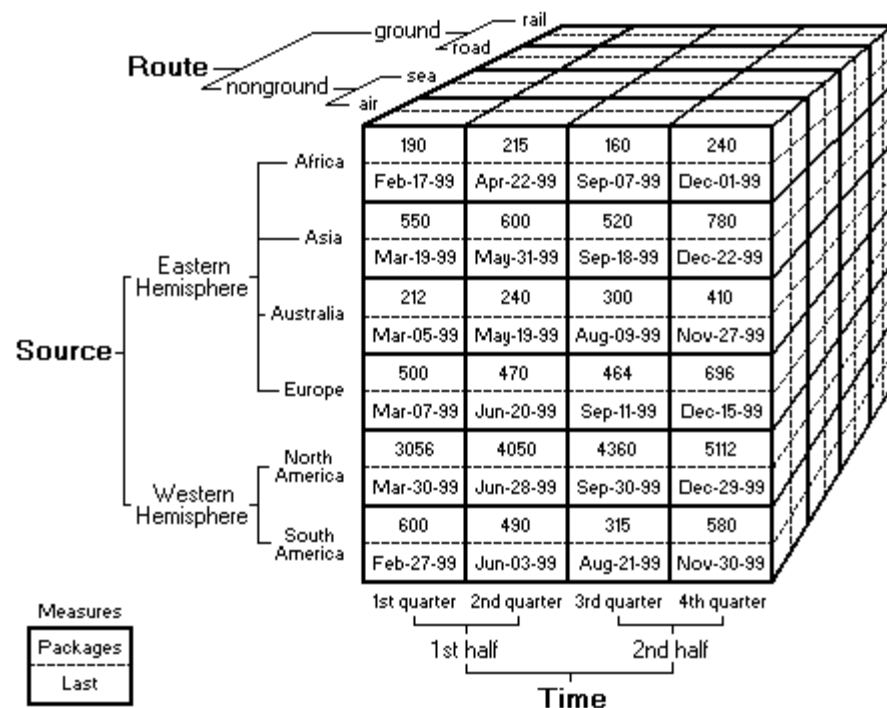
Kimball (Bottom-Up)

- Zaczynij od Data Martow (departamentowych)
- Schemat gwiazdy (Star Schema)
- Szybsze wdrożenie, łatwa rozbudowa
- Stosowany w: Retail, e-commerce, finanse

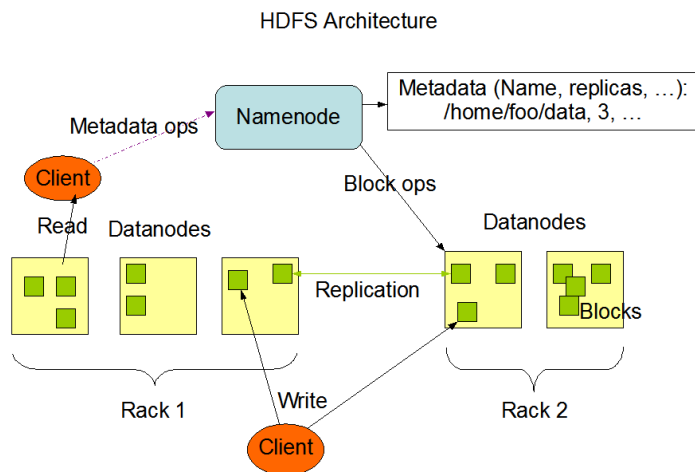
Inmon (Top-Down)

- Najpierw centralny DWH (3NF), potem Marty
- Dane znormalizowane, jedna wersja prawdy
- Dłuższe wdrożenie, lepsza spójność
- Stosowany w: bankowość, ubezpieczenia

Tabele w MOLAP

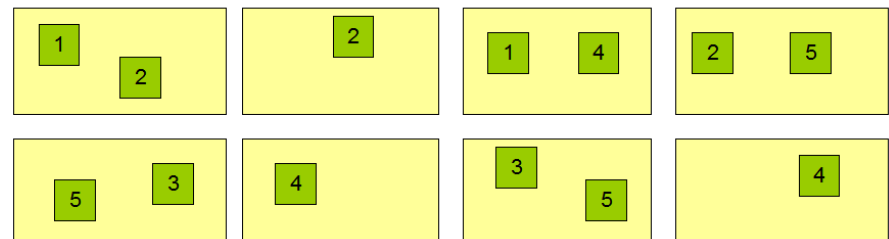
Hadoop Distributed File System (HDFS)

Block Replication

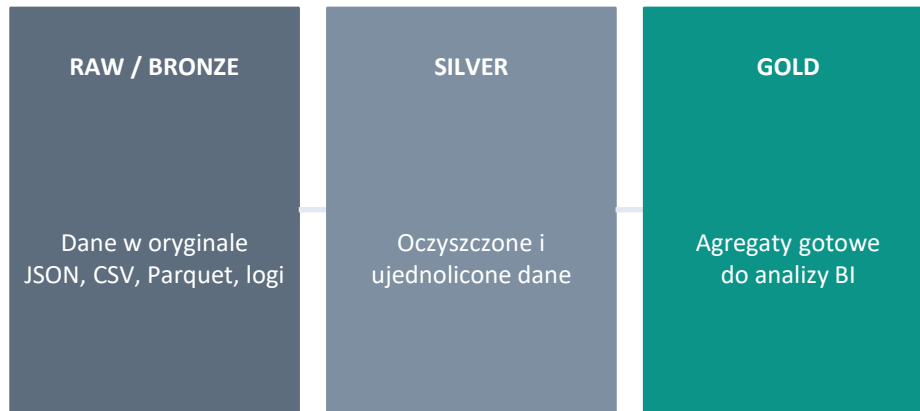
NameNode (Filename, numReplicas, block-ids, ...)
/users/sameerp/data/part-0, r:2, {1,3}, ...
/users/sameerp/data/part-1, r:3, {2,4,5}, ...

Datanodes

Surowe dane w natywnym formacie — schema-on-read

Strefy (warstwy) Data Lake:

Dane nieustrukturyzowane

Zdjęcia, wideo, teksty, logi, dane IoT, JSON — wszystko jest akceptowane bez wcześniejszego schematu.

Schema-on-read

Schemat definiuje się przy odczycie, nie przy zapisie. Elastyczność vs ryzyko Data Swamp.

Technologie

AWS S3 + Glue, Azure Data Lake Storage Gen2, GCS + Dataproc, Apache Hadoop / Spark, Delta Lake.

Data Lakehouse

Ewolucja: Delta Lake / Apache Iceberg łączy elastyczność jezior z ACID transakcjami DWH.

Zdecentralizowana architektura danych jako produktu

---

4 zasady Data Mesh (Zhamak Dehghani, 2019):

1

Domain Ownership

Każda domena biznesowa (marketing, finanse, logistyka) jest właścicielem swoich danych i odpowiada za ich jakość.

2

Data as a Product

Dane traktowane jak produkt: mają właściciela, dokumentację, SLA, testy jakości i API dla konsumentów.

3

Self-serve Platform

Infrastruktura chmurowa umożliwia każdej domenie samodzielne publikowanie i konsumowanie danych bez IT.

4

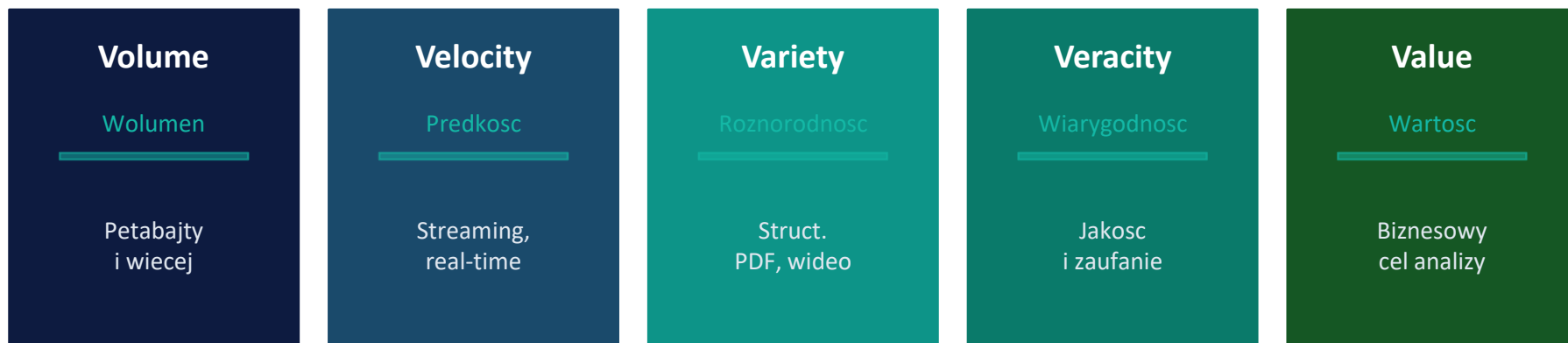
Federated Governance

Federacyjne zarządzanie: globalne standardy (bezpieczeństwo, prywatność) + lokalna autonomia domen.

Data Mesh to NIE jest technologia — to organizacyjny paradygmat zarządzania danymi.

Kiedy dane są za duże, za szybkie lub za różnorodne dla klasycznych narzędzi

Model 5V Big Data:

Stos technologiczny Big Data:

Przetwarzanie batch	Streaming / real-time	Skladowanie
Apache Hadoop / MapReduce Apache Spark (PySpark) Hive — SQL na Hadoop	Apache Kafka (kolejki) Apache Flink / Spark Streaming AWS Kinesis, Azure Event Hubs	HDFS, S3, ADLS Gen2 Delta Lake, Apache Iceberg Cassandra, HBase (NoSQL)

Porównanie — kiedy używać jakiego podejścia?

Kryterium	Baza danych	Hurtownia	Data Lake	Data Mesh	Big Data
Dane	Ustrukturyz.	Ustrukturyz.	Dowolne	Dowolne	Duże / mix
Skala	GB–TB	TB–PB	PB+	Dowolna	PB+
Latencja	ms	sekundy	minuty	Różna	sekundy
Zapytania	OLTP / SQL	OLAP / MDX	Spark / SQL	API domeny	Spark/Flink
Główny cel	Transakcje	Raportowanie	Eksploracja	Samodzielność	Analityka
Dojrzałość	Bardzo wysoka	Wysoka	Średnia	Niska/rośnie	Wysoka

Nowoczesne architektury (Lakehouse, Data Mesh) łączą zalety wielu podejść w jednym ekosystemie.

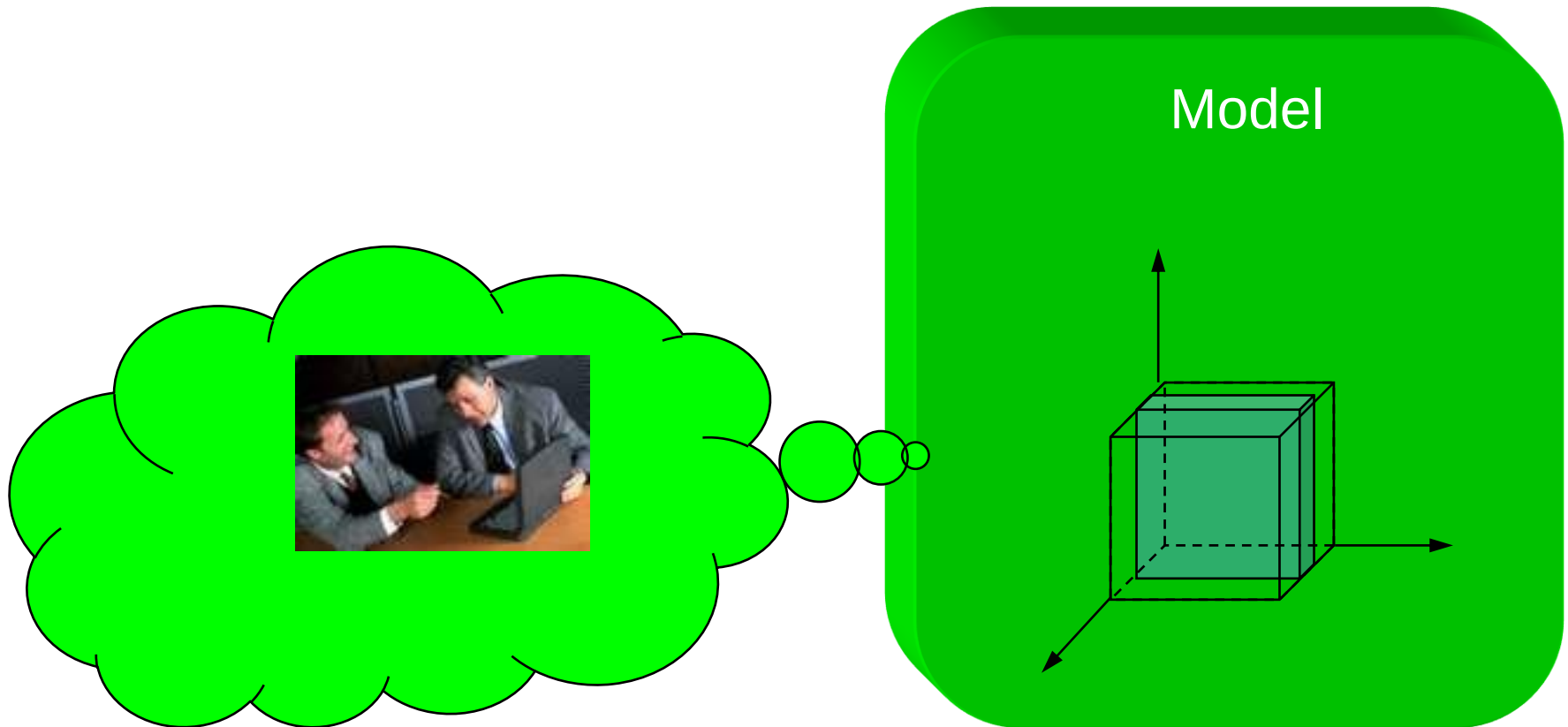
OLAP - Definicja

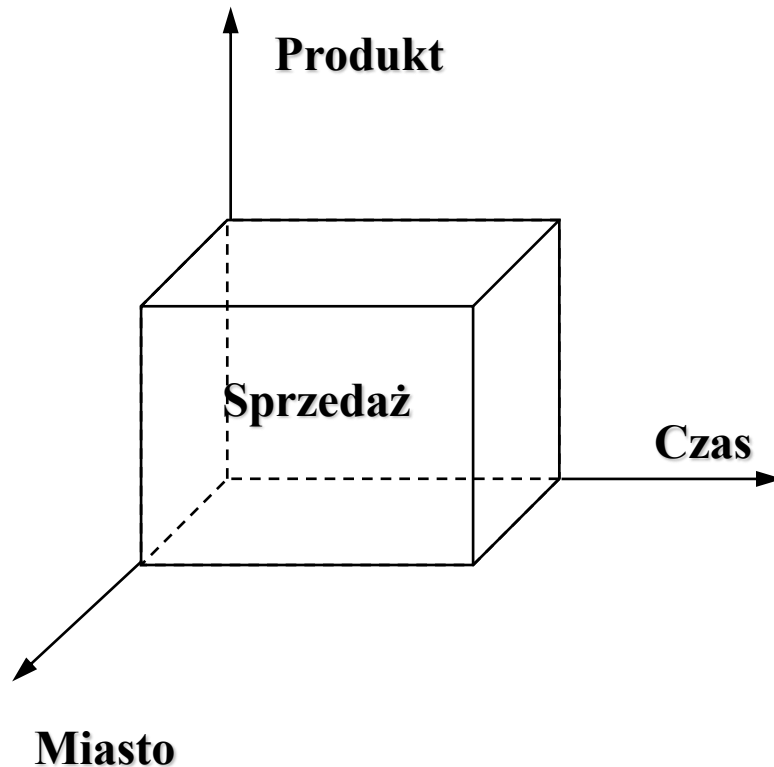
OLAP – On-Line Analytical Processing

Narzędzie informatyczne przeznaczone
do wielowymiarowych i hierarchicznych
analiz danych

OLAP jako model myślowy

Model wielowymiarowy (widok biznesowy)

Wymiary

Czas

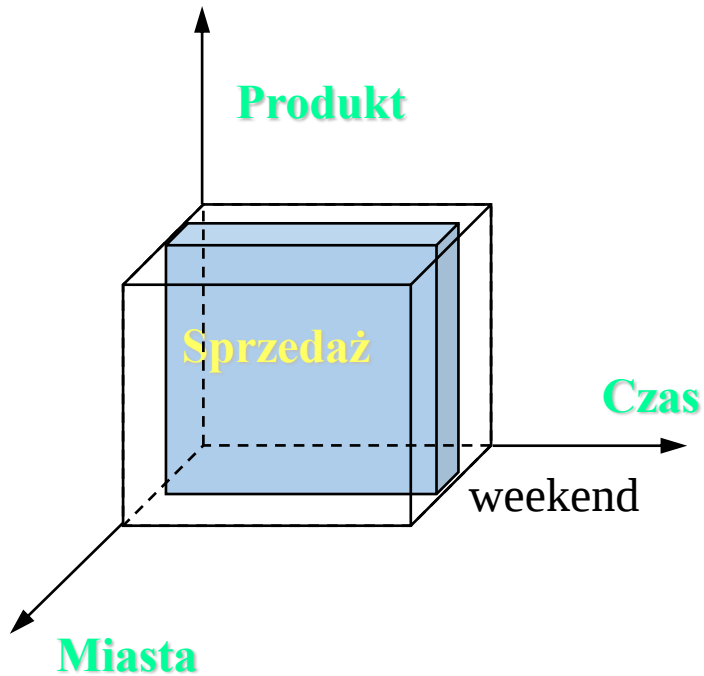
Produkt

Miasto

Miary

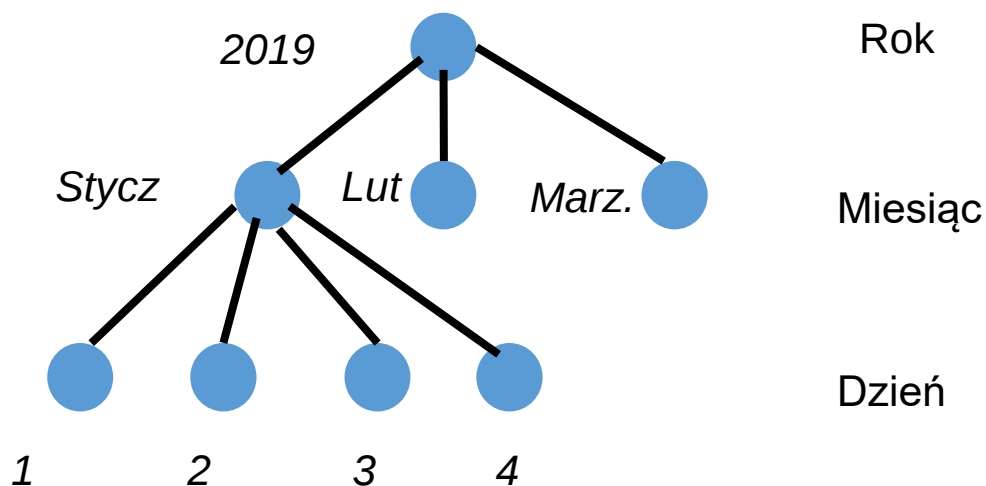
Wielkość sprzedaży

Arkusz analiz

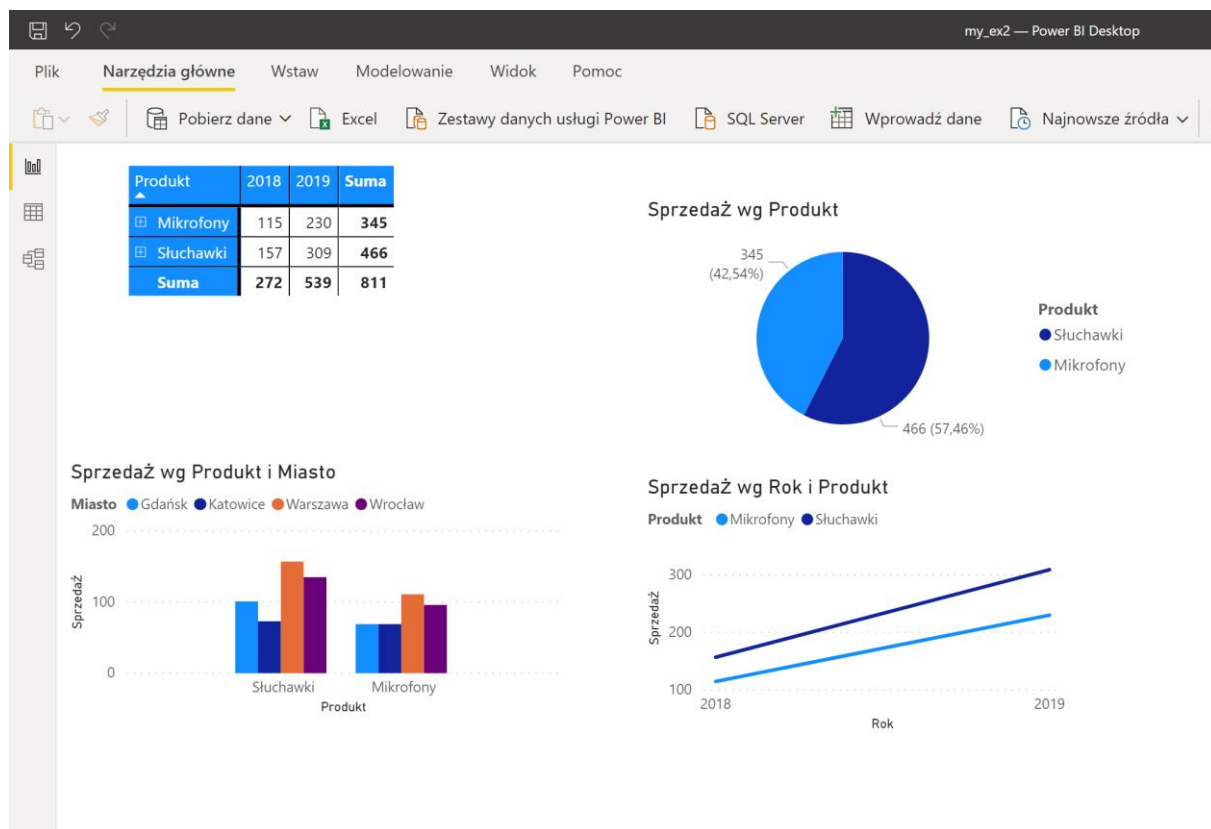
Produkt ▼	2018	2019	Suma
Słuchawki	157	309	466
Mikrofony	115	230	345
Suma	272	539	811

Hierarchia

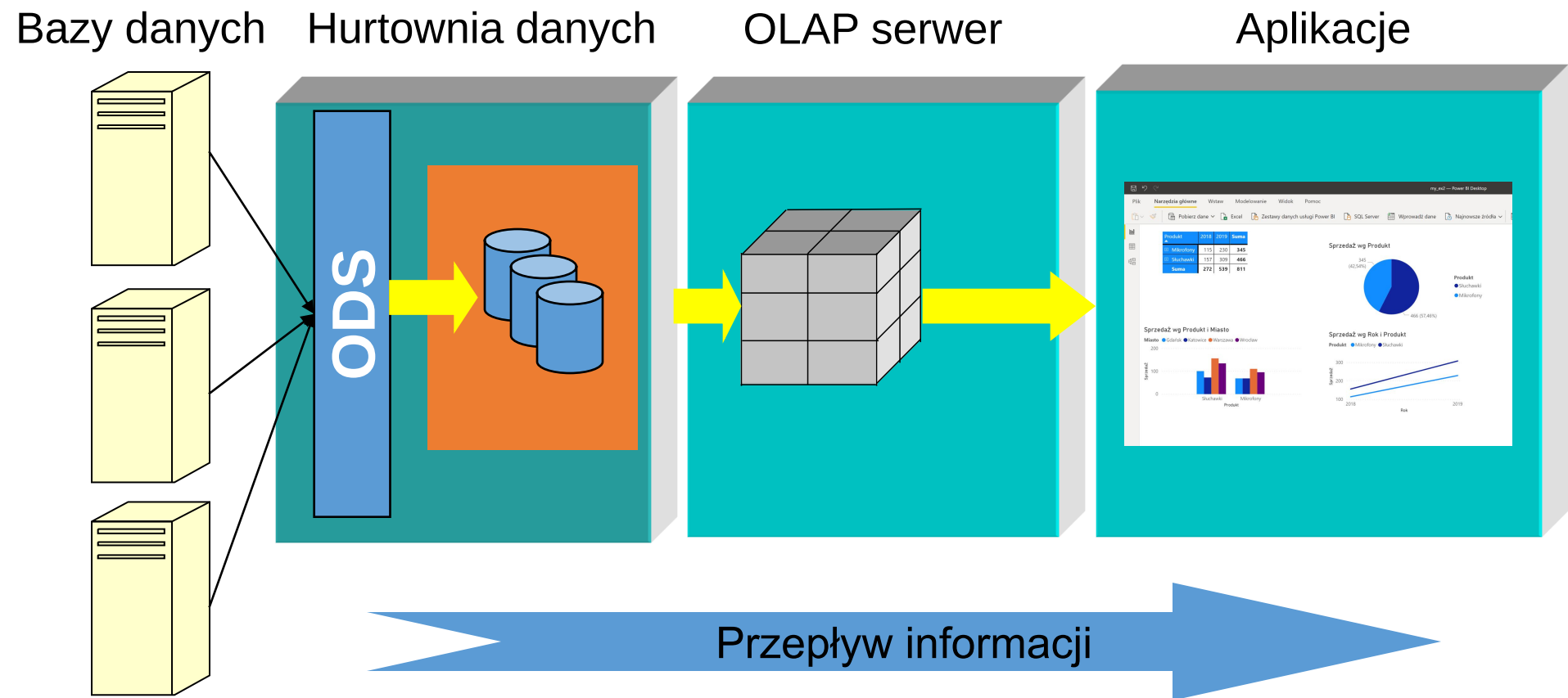

Rok	2018			2019			Suma
Produkt ▼	Luty	Styczeń	Suma	Luty	Styczeń	Suma	
Słuchawki	66	91	157	134	175	309	466
Mikrofony	65	50	115	130	100	230	345
Suma	131	141	272	264	275	539	811

Kokpit zarządzania

Umieszczenie w architekturze systemu analitycznego

Przegląd rozwiązań BI

Wybrane rozwiązania

- Rozwiązania dla małej ilości danych
  - *MS Excel*
- Rozwiązania z łatwo konfigurowalnymi analizami
  - *Power BI, QlikView, Tableau*
- Analityka z wykorzystaniem chmury
  - *Qubole*
- Analityka z wykorzystaniem BigData
  - *Apache Kylin*
- Rozwiązania z zaawansowaną analityką
  - *SAS, IBM, SAP*

Tabela przestawna - EXCEL

Dzień	Miesiąc	Rok	Miasto	Produkt	Sprzedaż
1	Grudzień	2009	Warszawa	Słuchawki	10
1	Grudzień	2009	Katowice	Słuchawki	1
1	Grudzień	2009	Wrocław	Słuchawki	5
1	Grudzień	2009	Gdańsk	Słuchawki	8
2	Grudzień	2009	Warszawa	Słuchawki	10
2	Grudzień	2009	Katowice	Słuchawki	1
2	Grudzień	2009	Wrocław	Słuchawki	5
2	Grudzień	2009	Gdańsk	Słuchawki	8
3	Grudzień	2009	Warszawa	Słuchawki	7
3	Grudzień	2009	Katowice	Słuchawki	2
3	Grudzień	2009	Wrocław	Słuchawki	6
3	Grudzień	2009	Gdańsk	Słuchawki	6
4	Grudzień	2009	Warszawa	Słuchawki	11
4	Grudzień	2009	Katowice	Słuchawki	4
4	Grudzień	2009	Wrocław	Słuchawki	6
4	Grudzień	2009	Gdańsk	Słuchawki	1
1	Styczeń	2010	Warszawa	Słuchawki	10
1	Styczeń	2010	Katowice	Słuchawki	1
1	Styczeń	2010	Wrocław	Słuchawki	5
1	Styczeń	2010	Gdańsk	Słuchawki	8
2	Styczeń	2010	Warszawa	Słuchawki	10
2	Styczeń	2010	Katowice	Słuchawki	1
2	Styczeń	2010	Wrocław	Słuchawki	5
2	Styczeń	2010	Gdańsk	Słuchawki	8
3	Styczeń	2010	Warszawa	Słuchawki	7
3	Styczeń	2010	Katowice	Słuchawki	2
3	Styczeń	2010	Wrocław	Słuchawki	6
3	Styczeń	2010	Gdańsk	Słuchawki	6
4	Styczeń	2010	Warszawa	Słuchawki	11

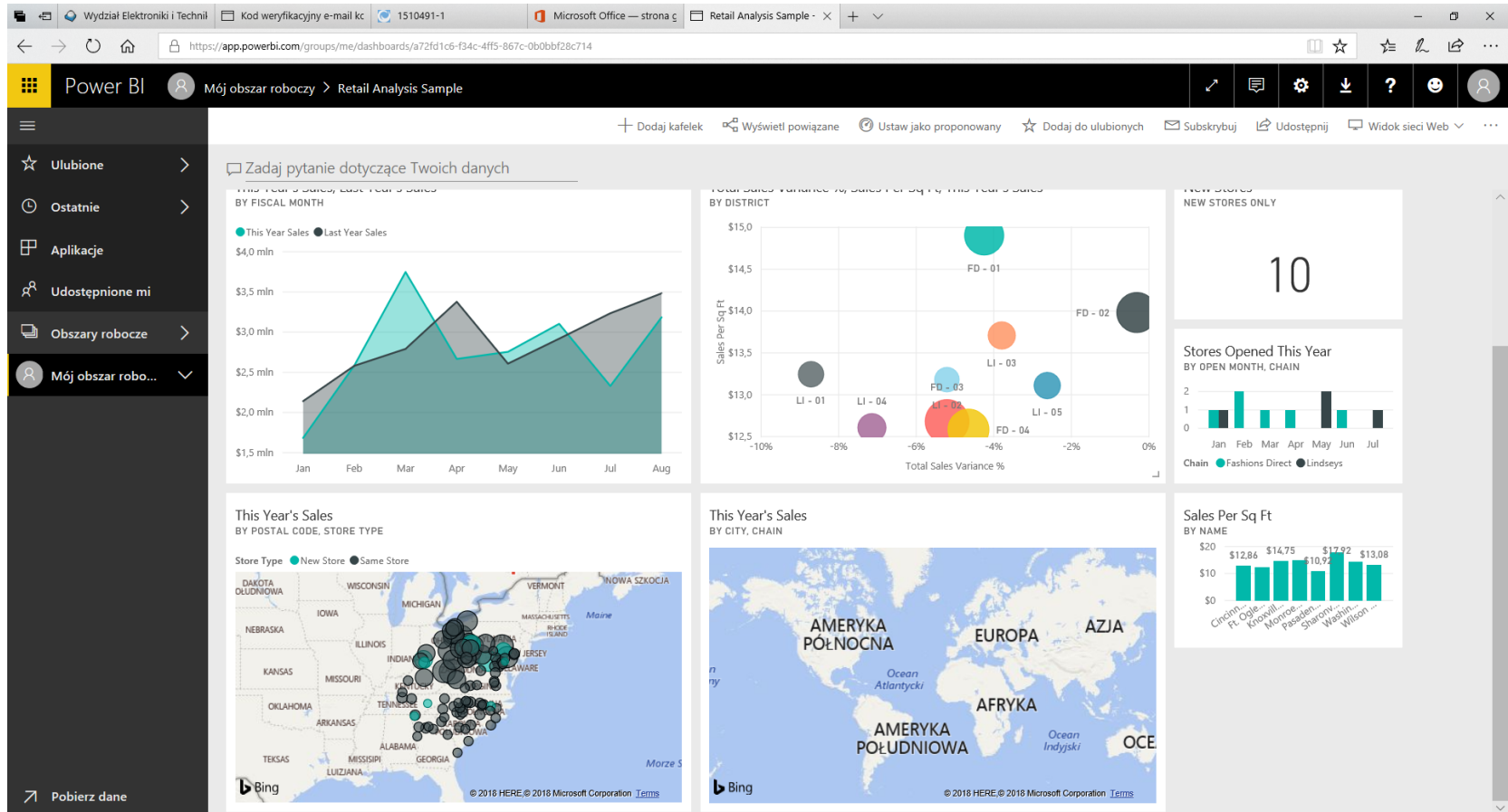
Rok	2010		
Suma z Sprzedaż	Miesiąc		
Produkt	Styczeń	Luty	Suma końcowa
Mikrofony	50	65	115
Słuchawki	91	66	157
Suma końcowa	141	131	272

Tabela przestawna - Excel

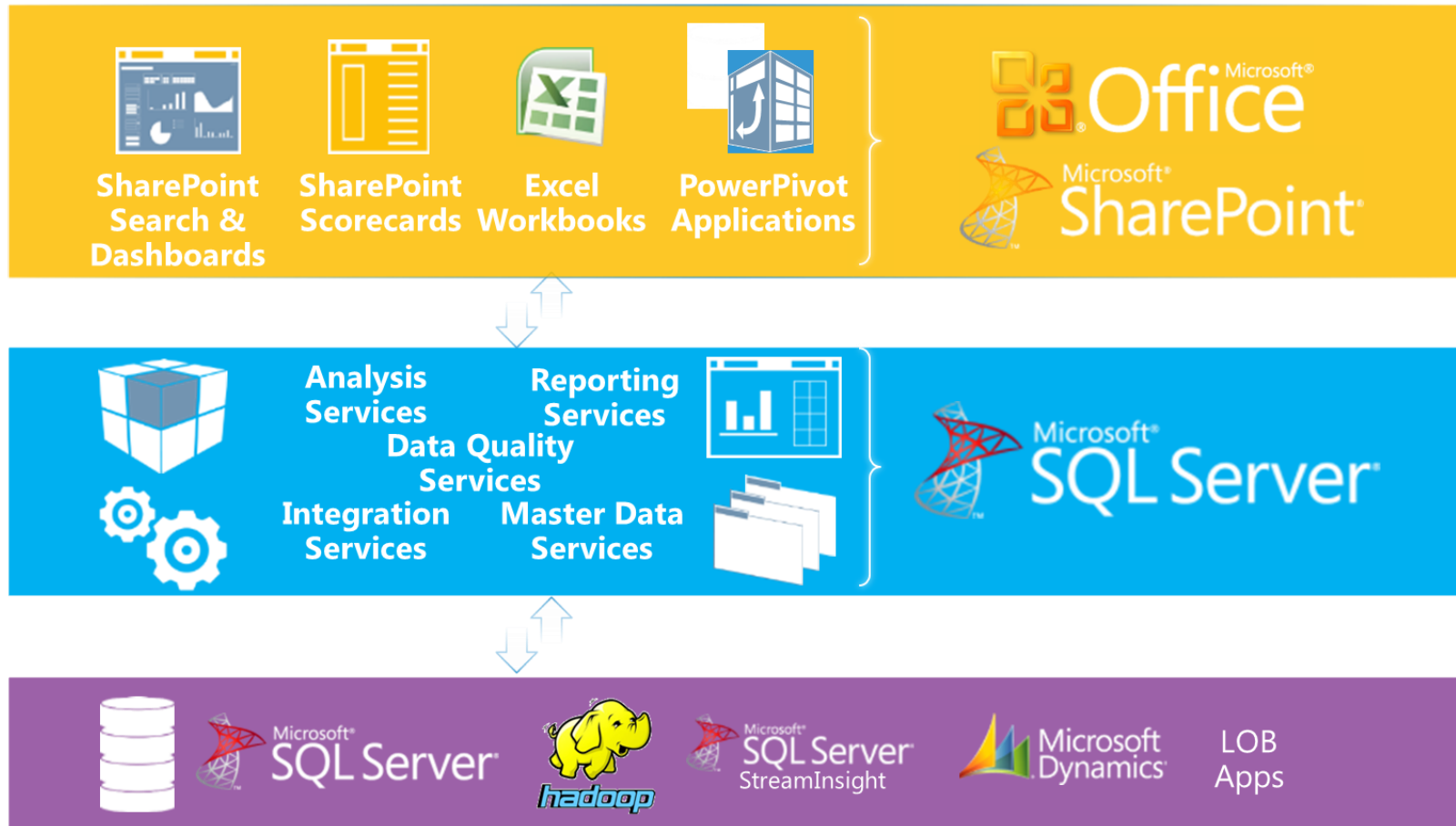

- Zalety
  - szybkie analizy
  - znane narzędzie
- Wady
  - Zarządzanie danymi
  - Mała elastyczność

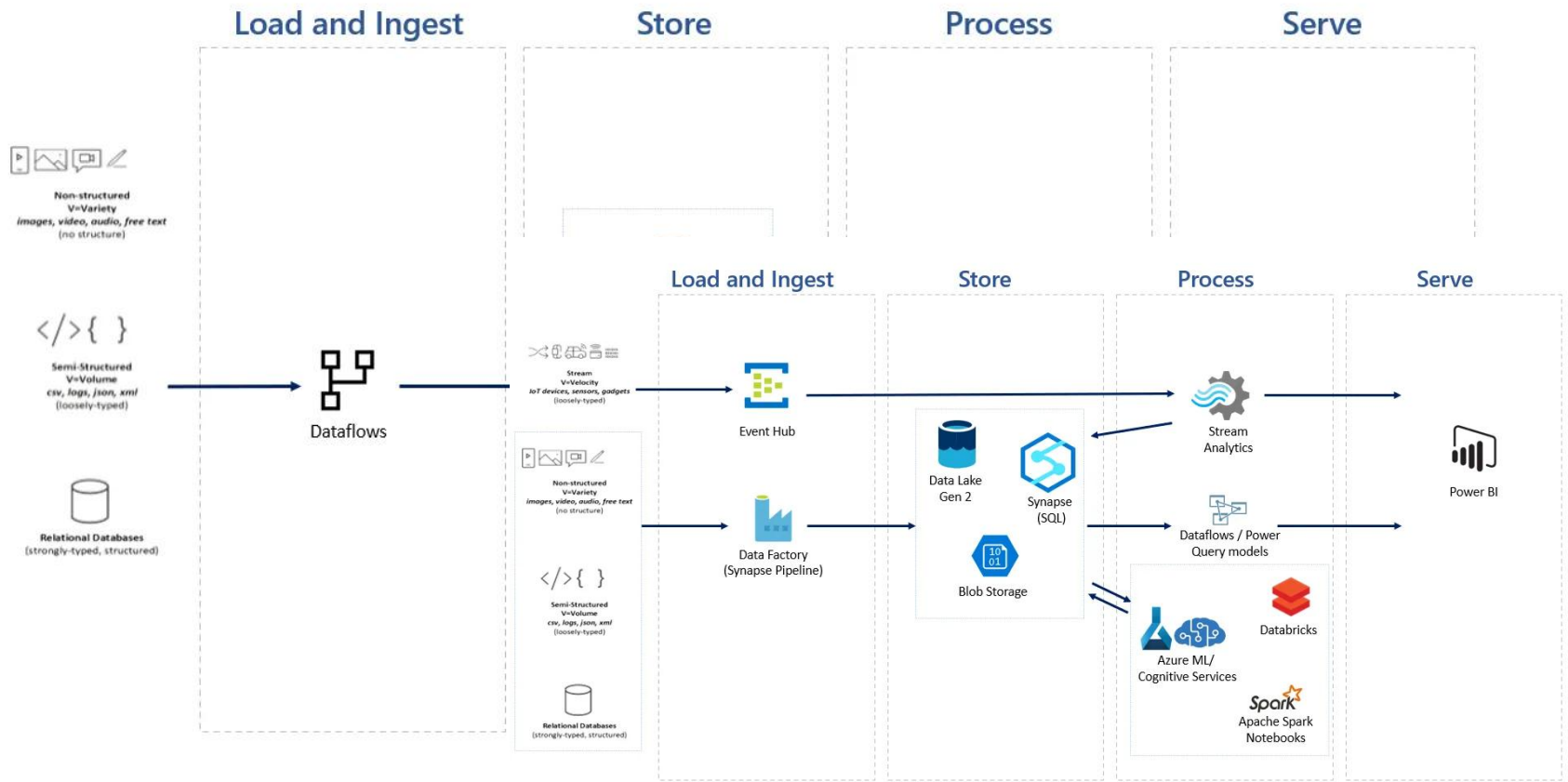
Power BI (MICROSOFT)

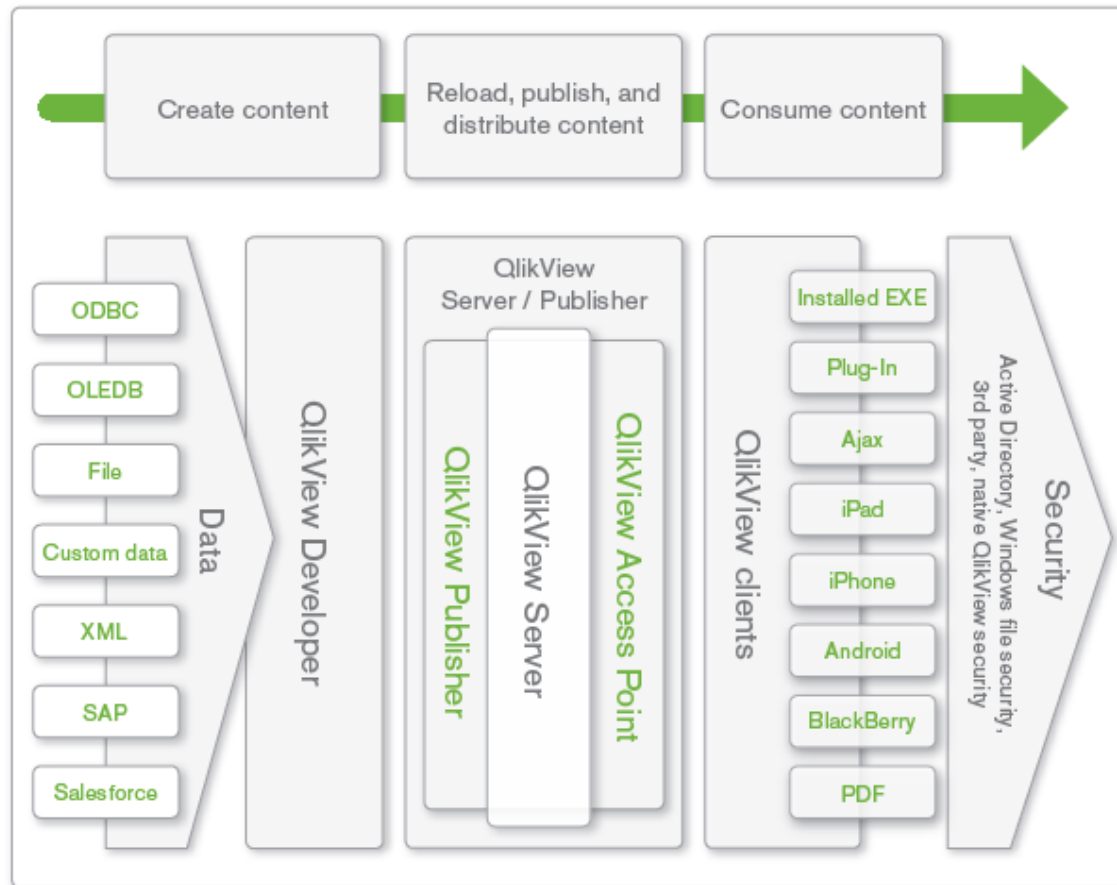
MICROSOFT

Power BI - architektura

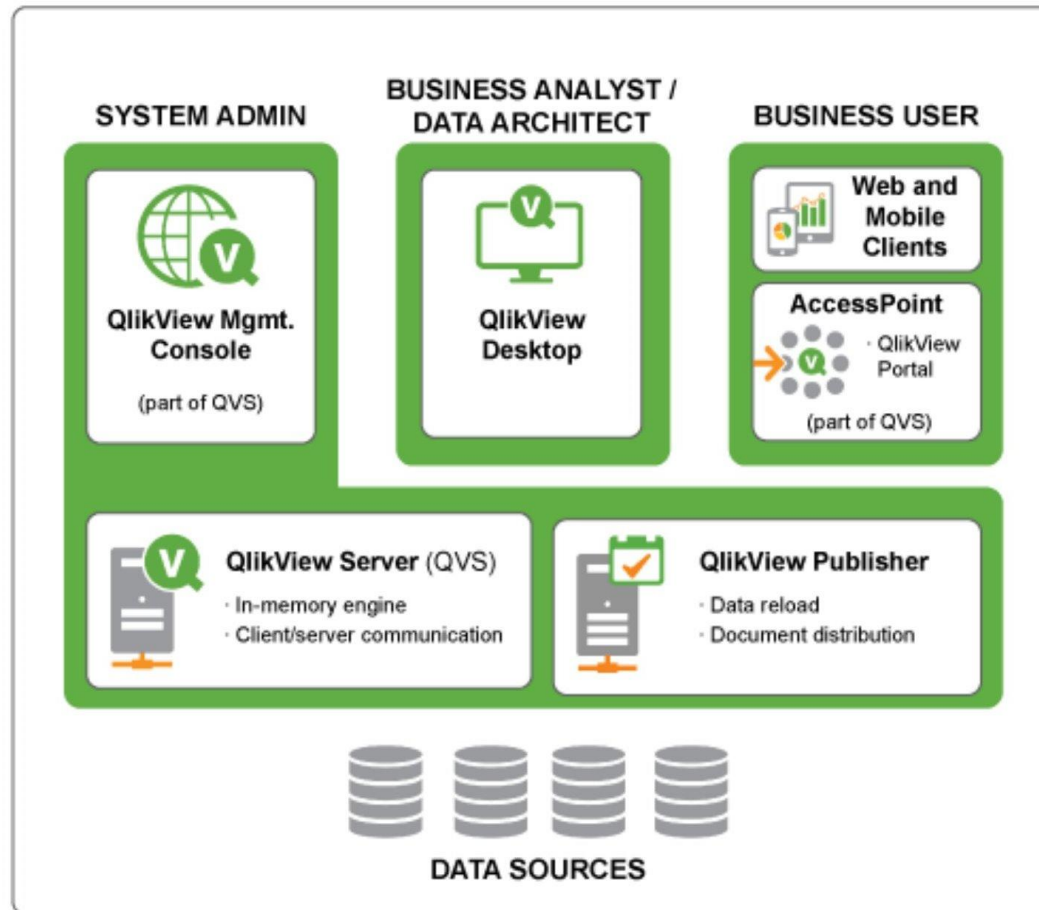

QlikView

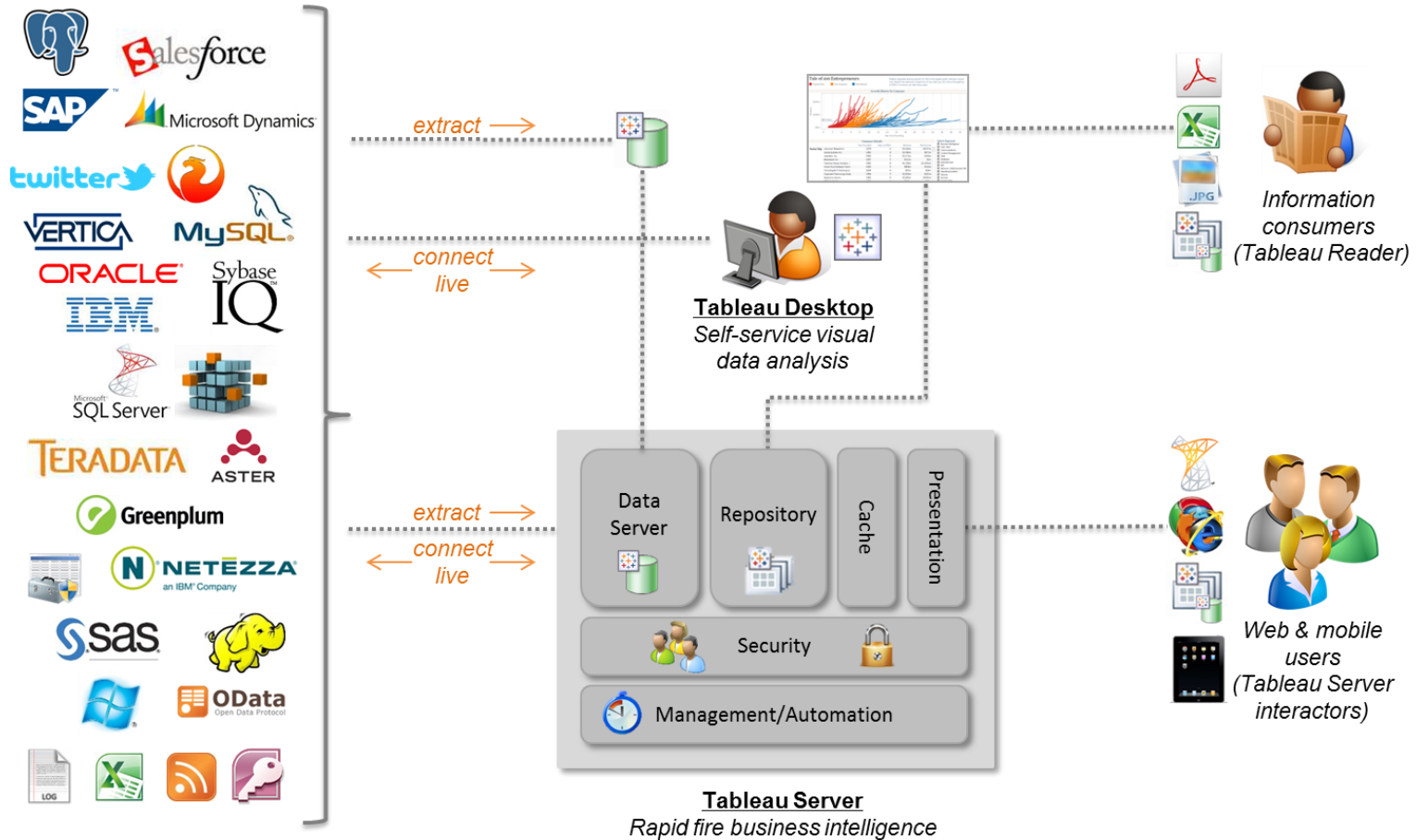

In-memory

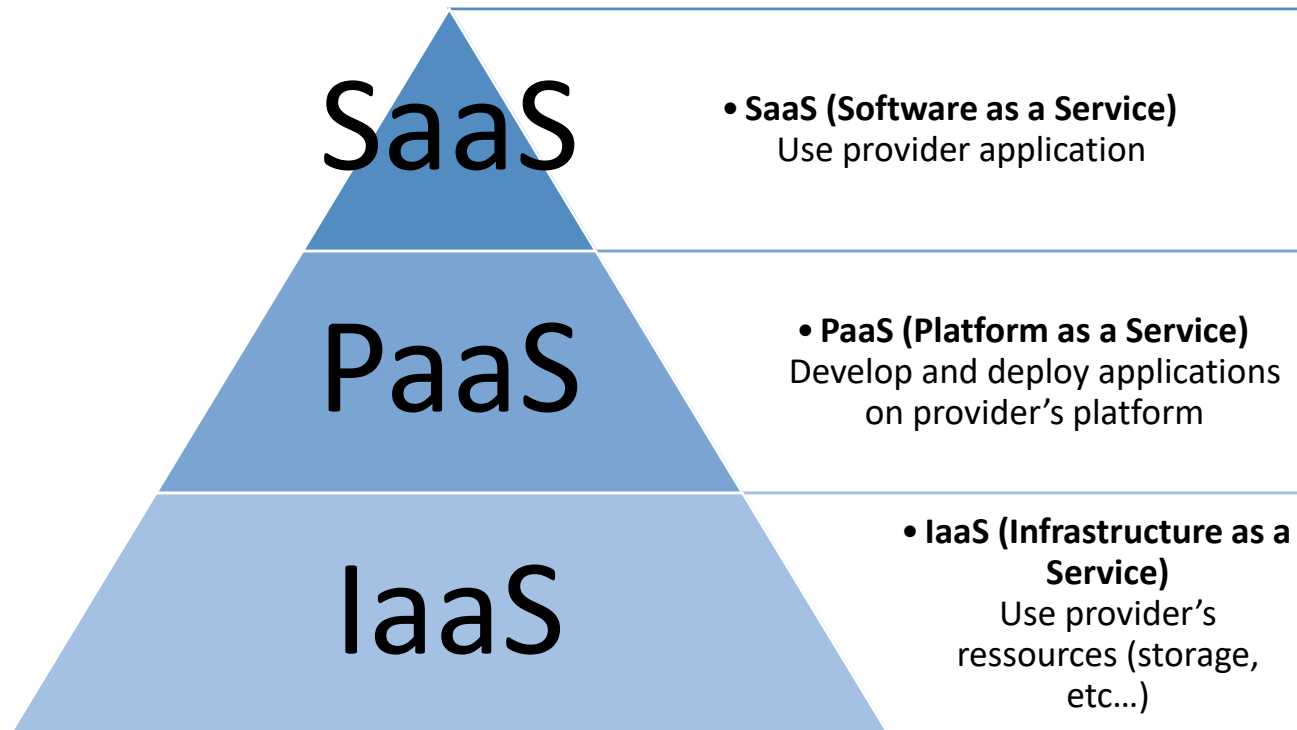
QlikView

Tableau

Rozwiązania chmurowe

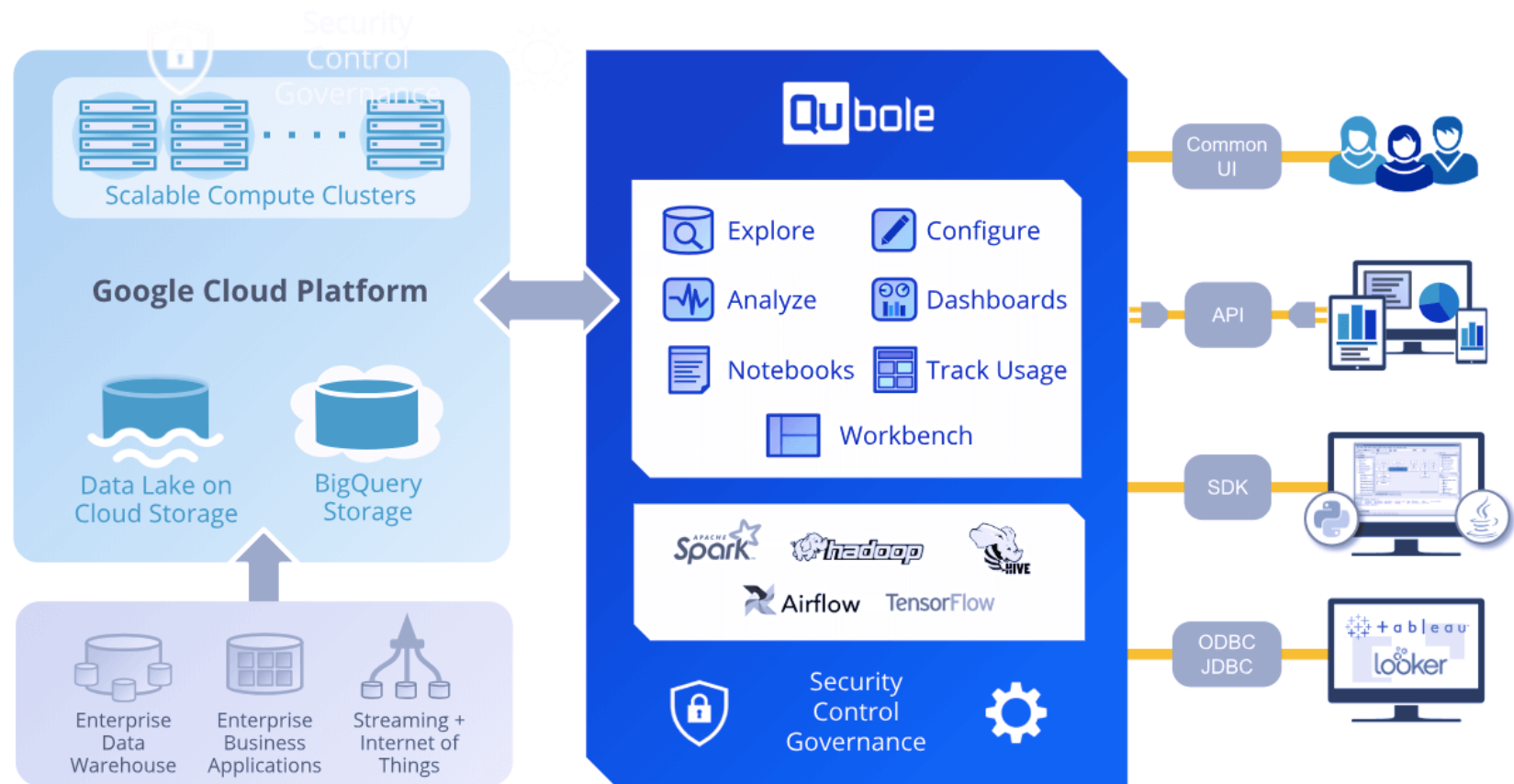

Rozwiązania analityczne w chmurze

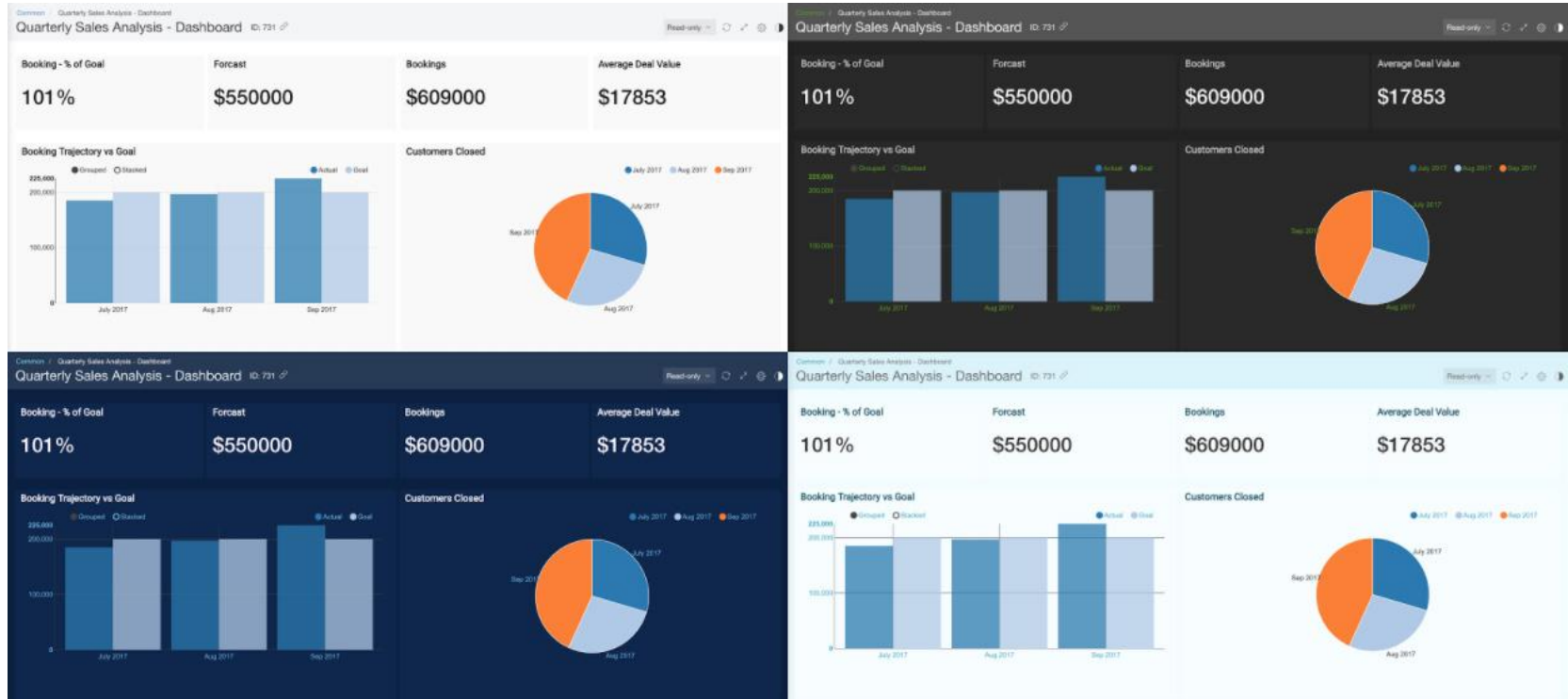

- Sisense
- Periscope data
- Microsoft Power BI Pro
- IBM Cognos Analytics
- Amazon QuickSight
- Tableau online
- SAP Business Objects BI
- Looker
- Qubole
- ...

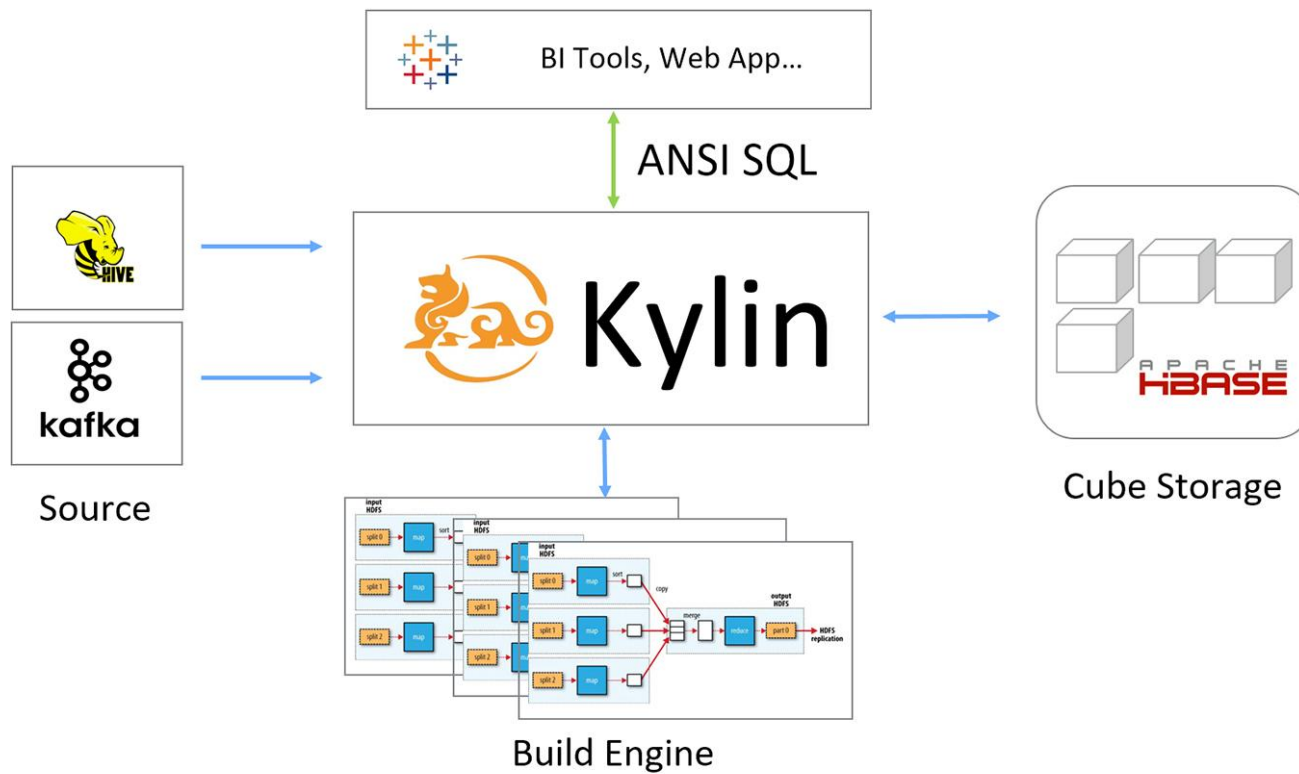
Qubole

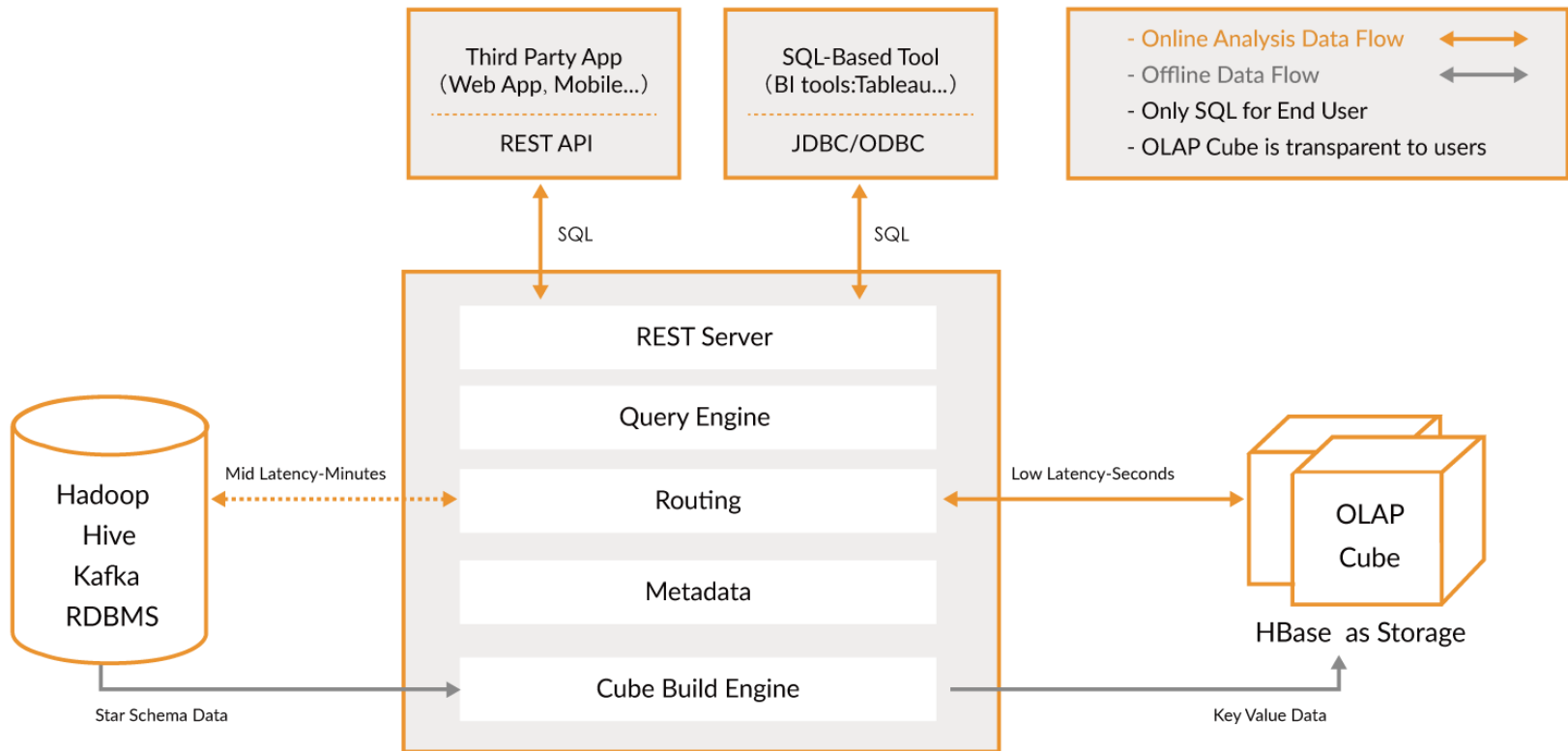
Qubole analytics

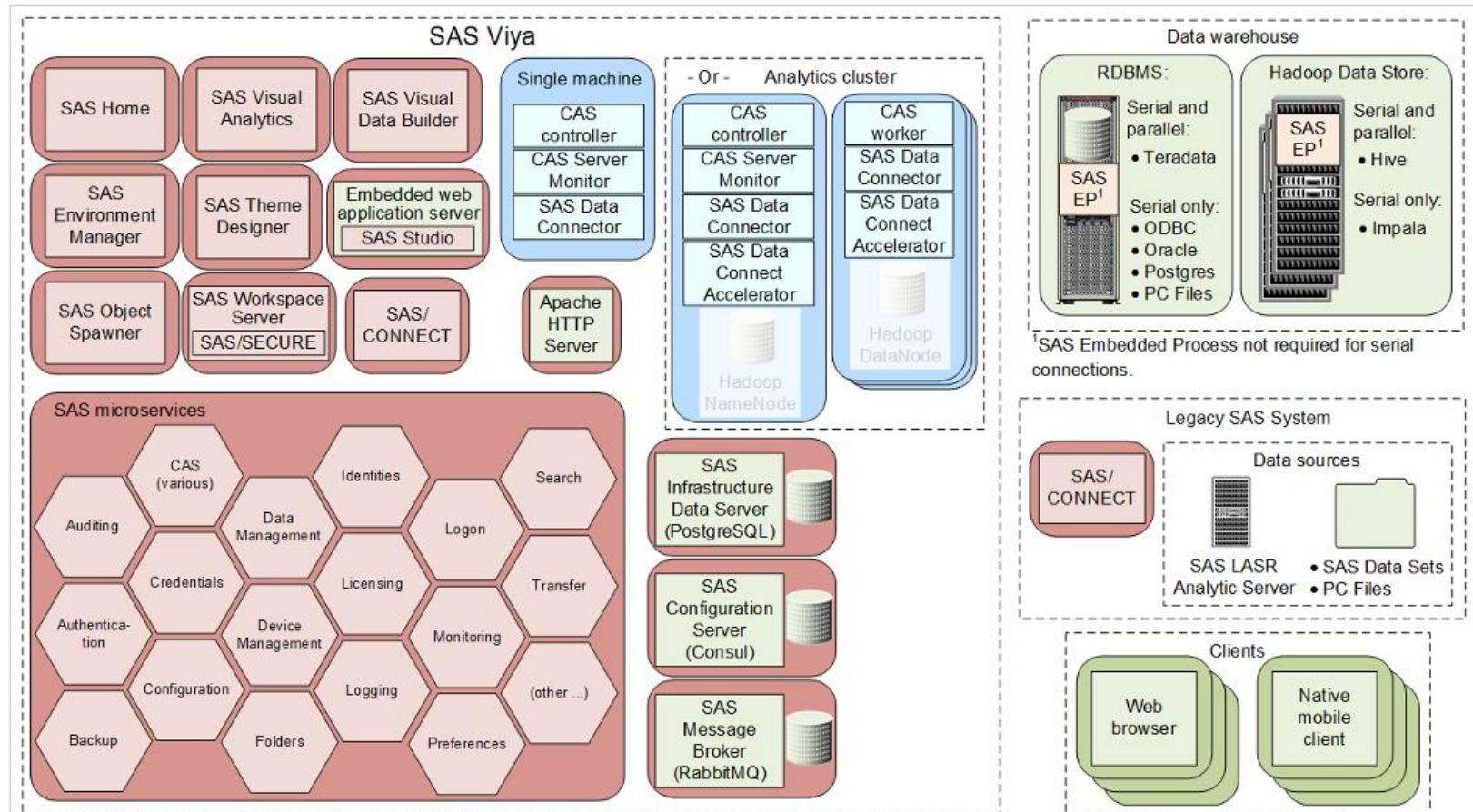
Architektura- Apache Kylin™

Apache Kylin™

Architektura SAS Viya

IBM Business Analytics

Industry
Solutions

**Financial
Services**

Public

Distribution

Industrial

Communications

Functional
Solutions

Customer
Acquisition

Social Media
Analytics

Budgeting &
Forecasting

Financial
Consolidation

Resource
Optimization

Asset
Management

Risk
Identification

Risk & Control
Assessment

Customer
Lifetime
Value

Customer
Loyalty
& Retention

Disclosure
Management

Profitability
Modeling &
Optimization

Production
Planning

Decision
Management

Risk Mitigation
Planning

Risk Aware
Decisioning

Core
Capabilities

Report

Analyze

Model

Plan

Collaborate

Predict

Forecast

Visualize

Decide

Govern

Discover

Score

Mine

Simulate

Survey

Software
Categories

**Business
Intelligence**

**Predictive
Analytics**

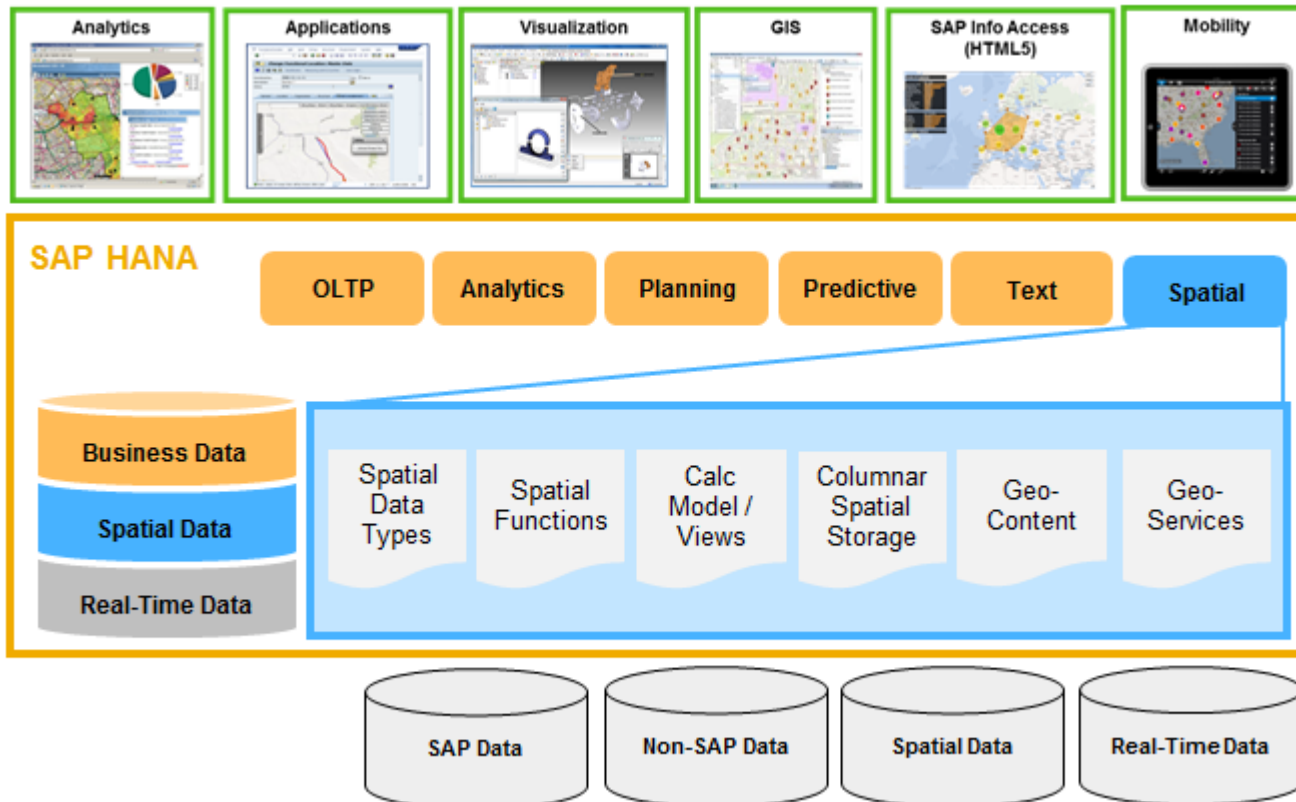

**Performance
Management**

**Risk
Analytics**

Sap HANA

Open Source OLAP

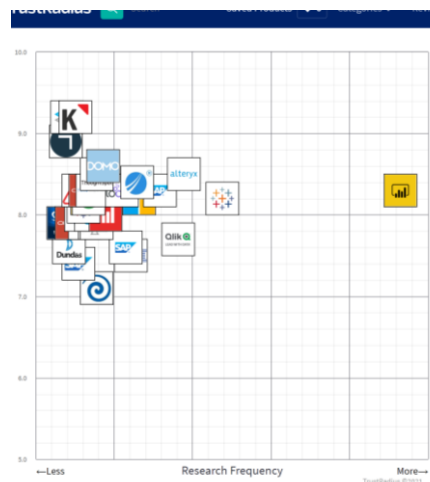
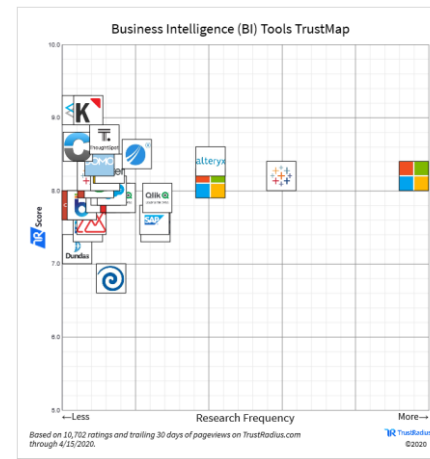
- Pentaho from Hitachi Vantara
- JasperReports Library
- Mondrian
- Cubes
- Apache Kylin™

Analiza dostępnych narzędzi

Figure 1: Magic Quadrant for Analytics and Business Intelligence Platforms

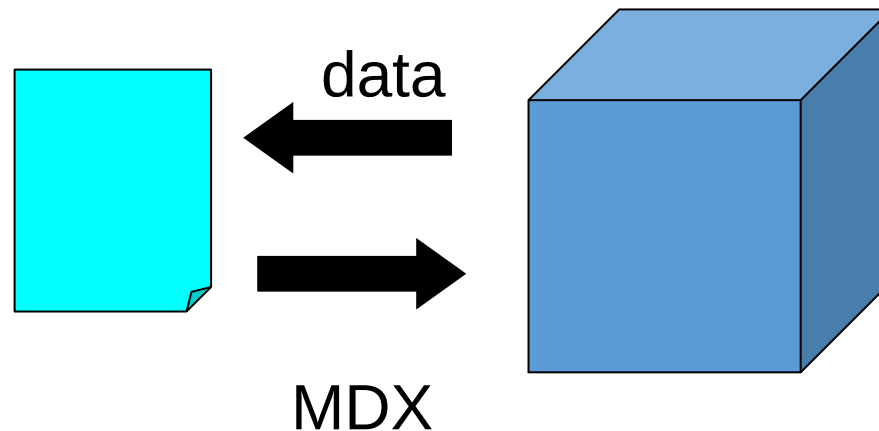
Source: Gartner (February 2021)

Klipfolio,
InsightSquared Sales
Analytics,
ThoughtSpot,
Cyfe,
TIBCO Spotfire,
Alteryx Platform,
Domo,
Looker,
Sisense,
Microsoft Power BI,
Tableau Desktop,
TIBCO JasperSoft,
Tableau Online,
Microsoft BI,
Google Charts,
Oracle Analytics Cloud.

MDX (MultiDimensional eXpressions)

MultiDimensional eXpressions (MDX)

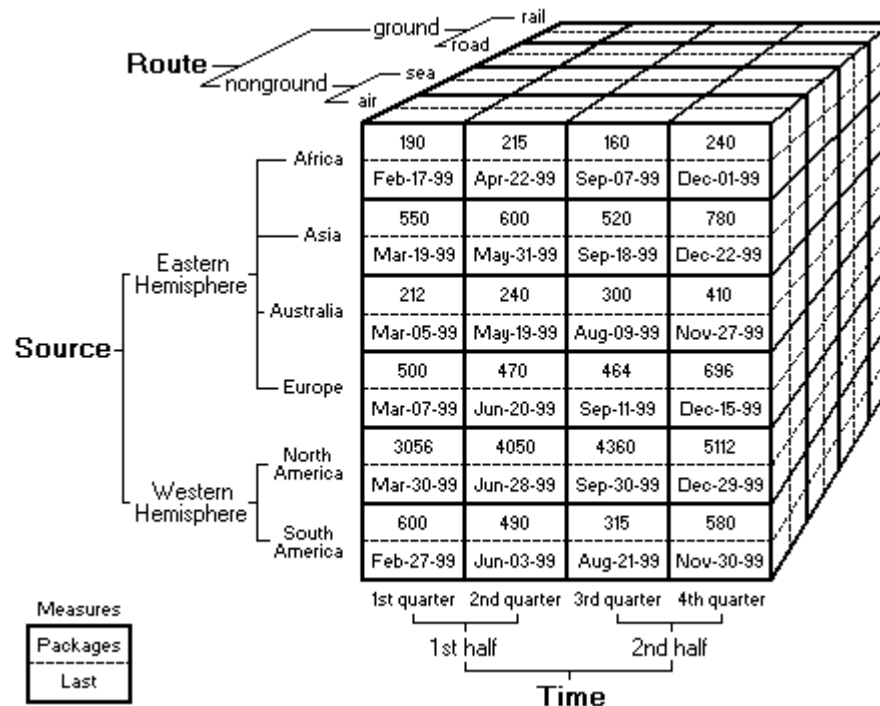
[WITH <specyfikacja formuły> [,<specyfikacja formuły> ...]]

SELECT [<specyfikacja osi> [,<specyfikacja osi> ...]]

FROM [<specyfikacja kostki>]

[WHERE [<specyfikacja warunków>]]

Dostęp do wymiarów

(Source.[Eastern Hemisphere].Africa,
Time.[2nd half].[4th quarter], Route.Air, Measures.Packages)

Przykład analizy I

Przykład – Analiza wydatków IT

IT Spend Analysis (pulpit nawigacyjny, raport i zestaw danych) służy do analizy planowanych i rzeczywistych kosztów działu IT.

Analiza pozwala zrozumieć, jak dobrze firma zaplanowała rok oraz zbadać obszary wykazujące duże odchylenia od planu.

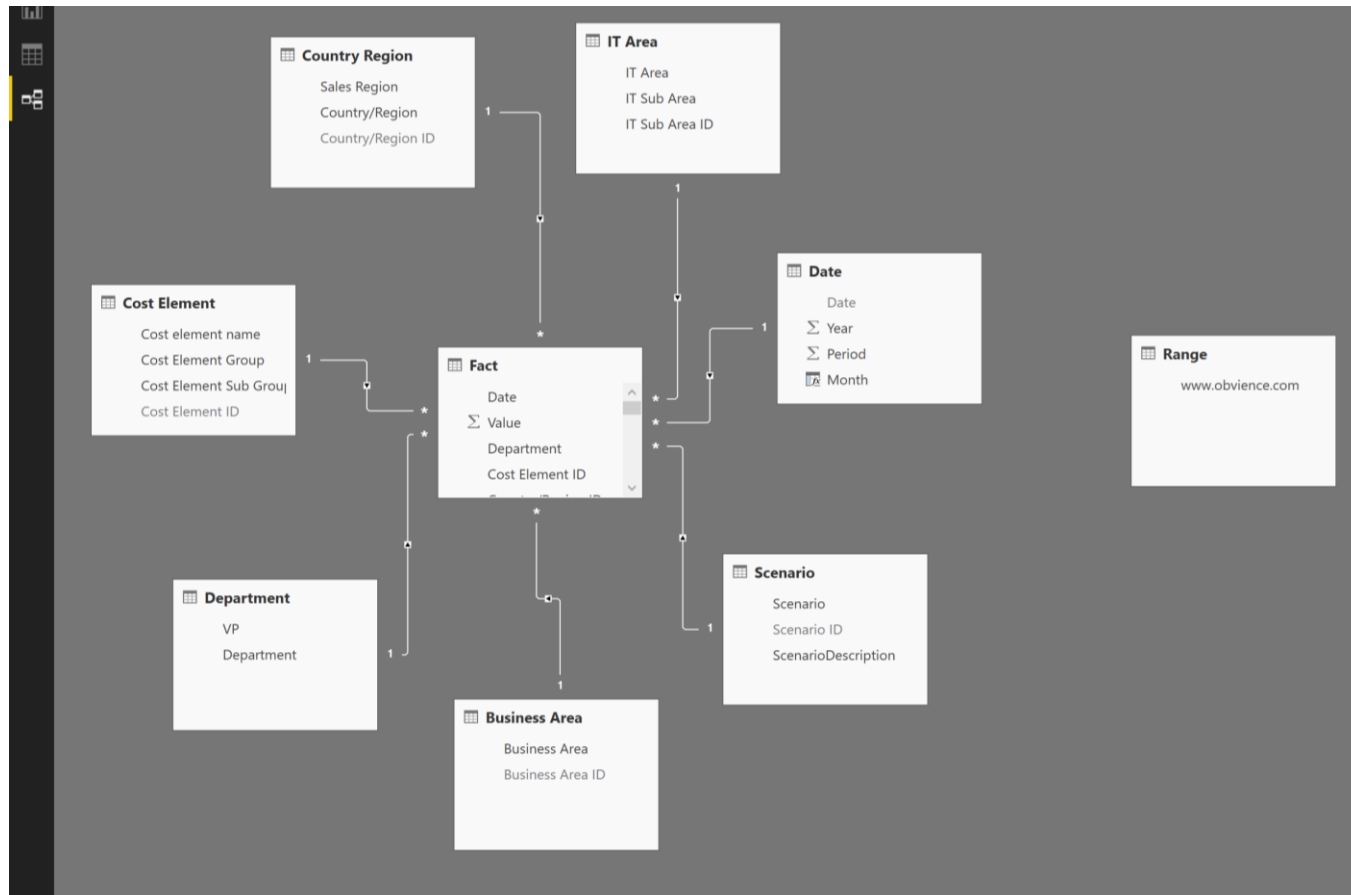
Firma w tym przykładzie ma roczny cykl planowania, a następnie co kwartał wydaje nowe oszacowanie kosztów, aby pomóc w analizowaniu zmian w wydatkach na zasoby informatyczne w roku obrachunkowym.

Prawdziwe dane pochodzące z firmy obviEnce (<http://obvience.com/>), przedstawione w sposób anonimowy

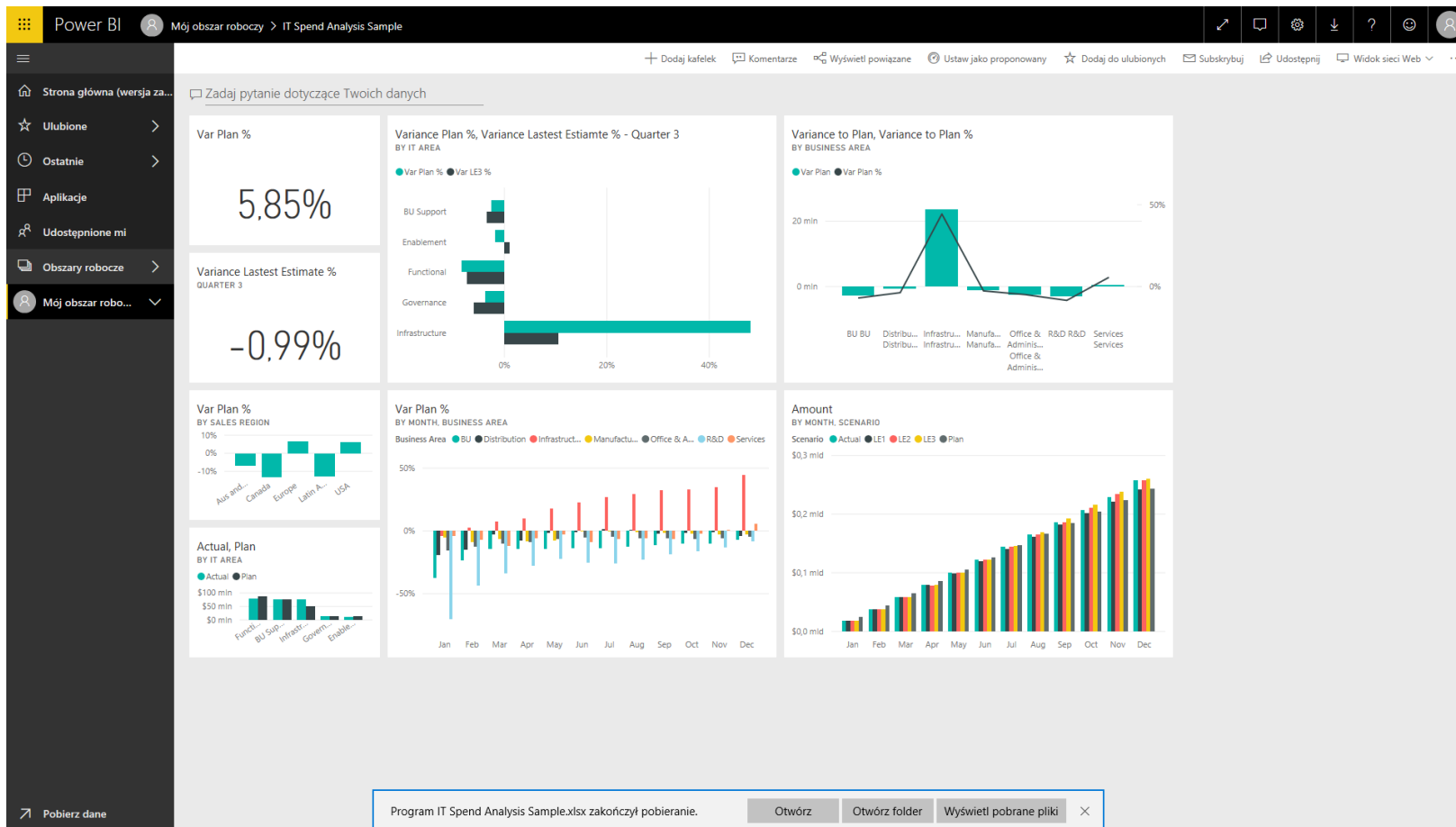
Dane

Month	Var Plan %	Var Plan	Actual	LE1	LE2	LE3	Plan
Jan	-27,29%	-6600558.762000006	\$17585804	\$17613109	\$17585804	\$17585804	\$24186363
Feb	-15,75%	-6968695.622999974	\$37275296	\$37353501	\$37275296	\$37275296	\$44243992
Mar	-9,82%	-6419827.122000001	\$58936954	\$58952338	\$58875173	\$58936954	\$65356781
Apr	-8,25%	-7085575.172999933	\$78846303	\$79473261	\$78784522	\$78846303	\$85931878
May	-4,37%	-4608780.914999932	\$100779875	\$98903492	\$100718094	\$100779875	\$105388656
Jun	-2,79%	-3520328.366999954	\$122816815	\$119716778	\$122755034	\$122816815	\$126337143
Jul	-1,70%	-2504727.4019999504	\$144618783	\$140797761	\$144557002	\$145900670	\$147123510
Aug	-0,61%	-1008144.1319999397	\$165203070	\$161125751	\$165141289	\$169042978	\$166211214
Sep	0,63%	1167816.6450001001	\$186669058	\$181860379	\$186607277	\$192456801	\$185501241
Oct	1,27%	2594264.139000118	\$207538488	\$202491225	\$210520162	\$216654625	\$204944224
Nov	2,43%	5450280.5070001185	\$229353238	\$221652272	\$234355603	\$238633490	\$223902957
Dec	5,85%	14240290.12800017	\$257525697	\$242827941	\$257369776	\$260093394	\$243285407

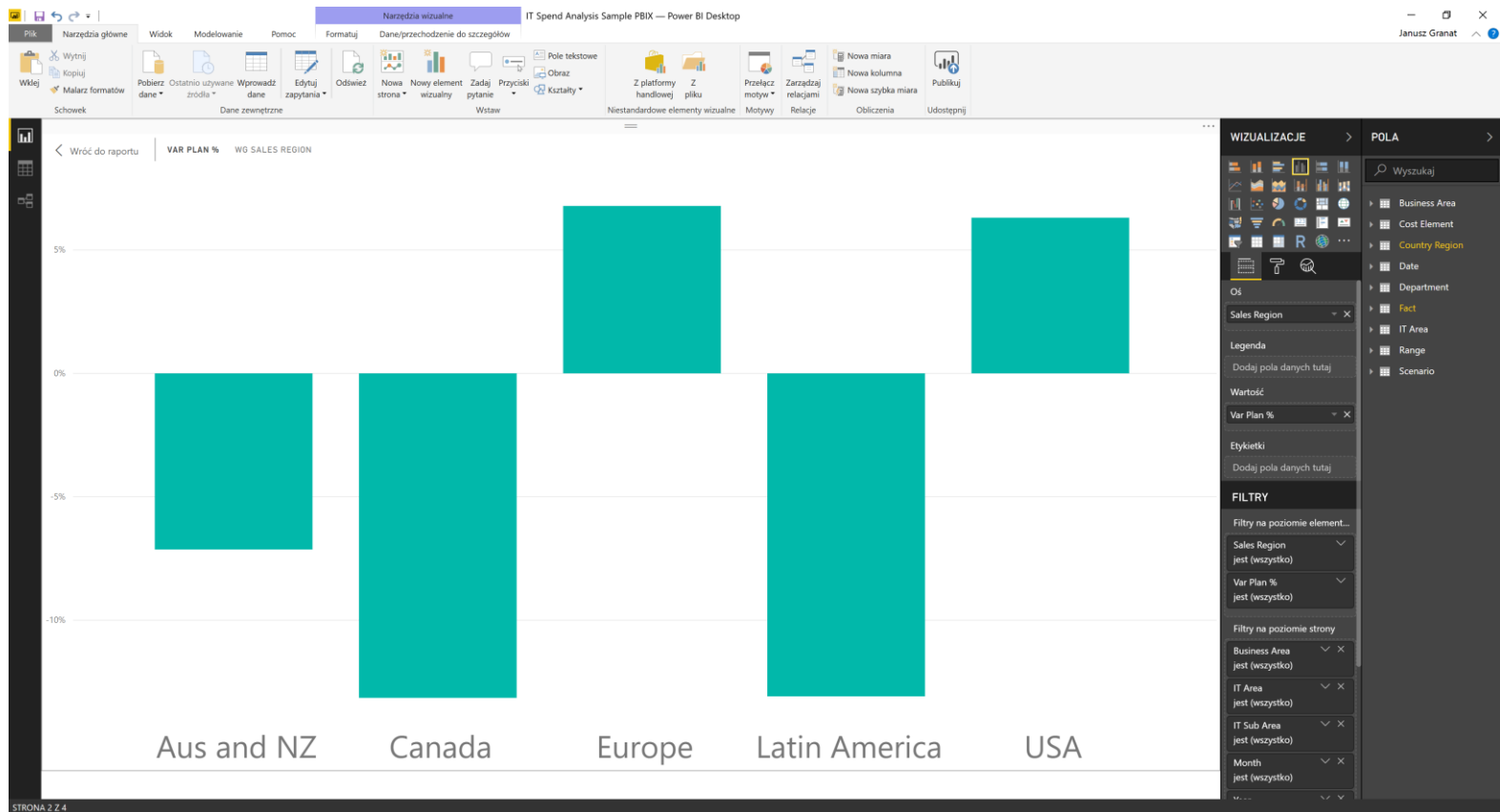
Model danych

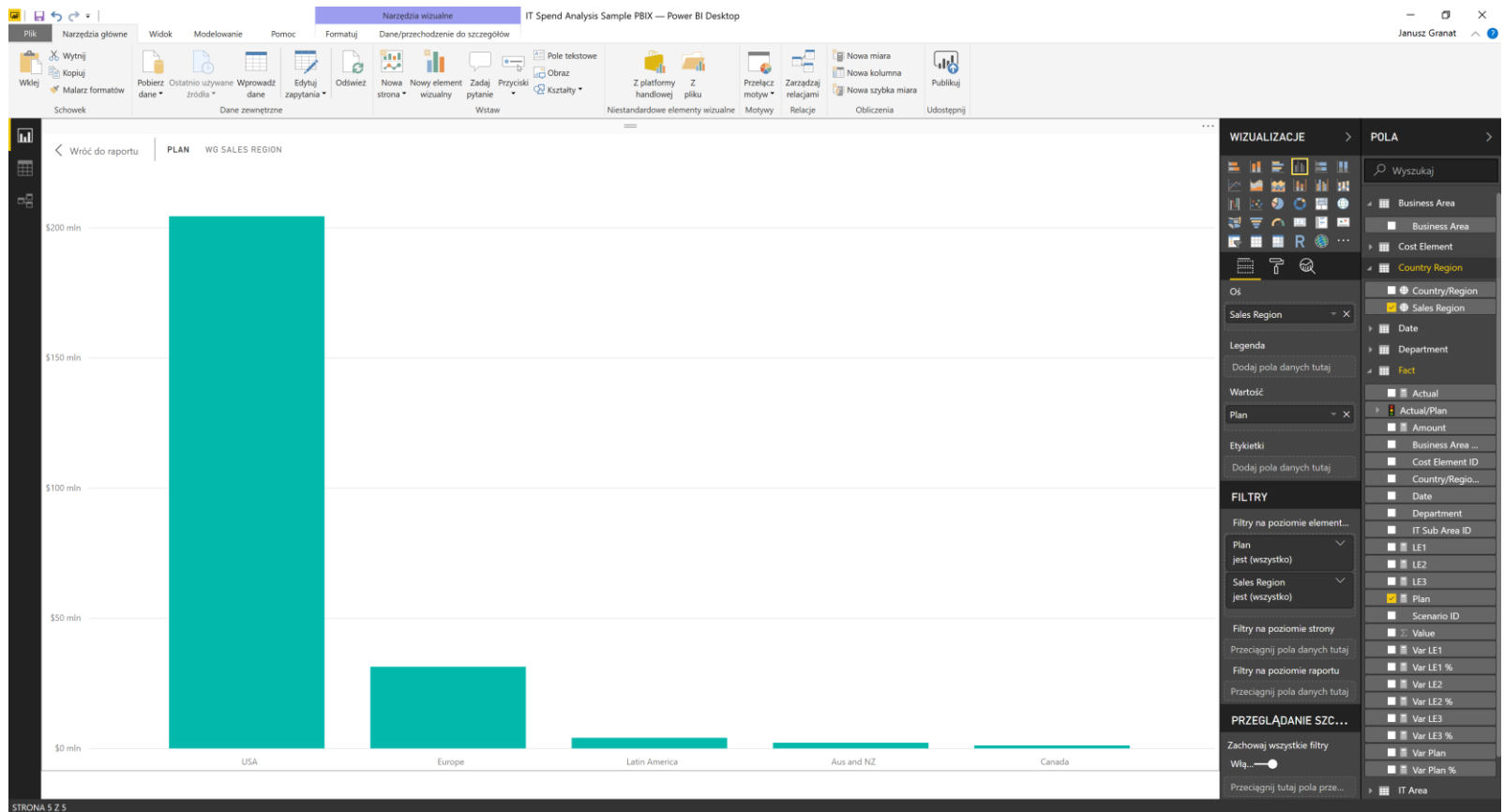
Przykład analizy

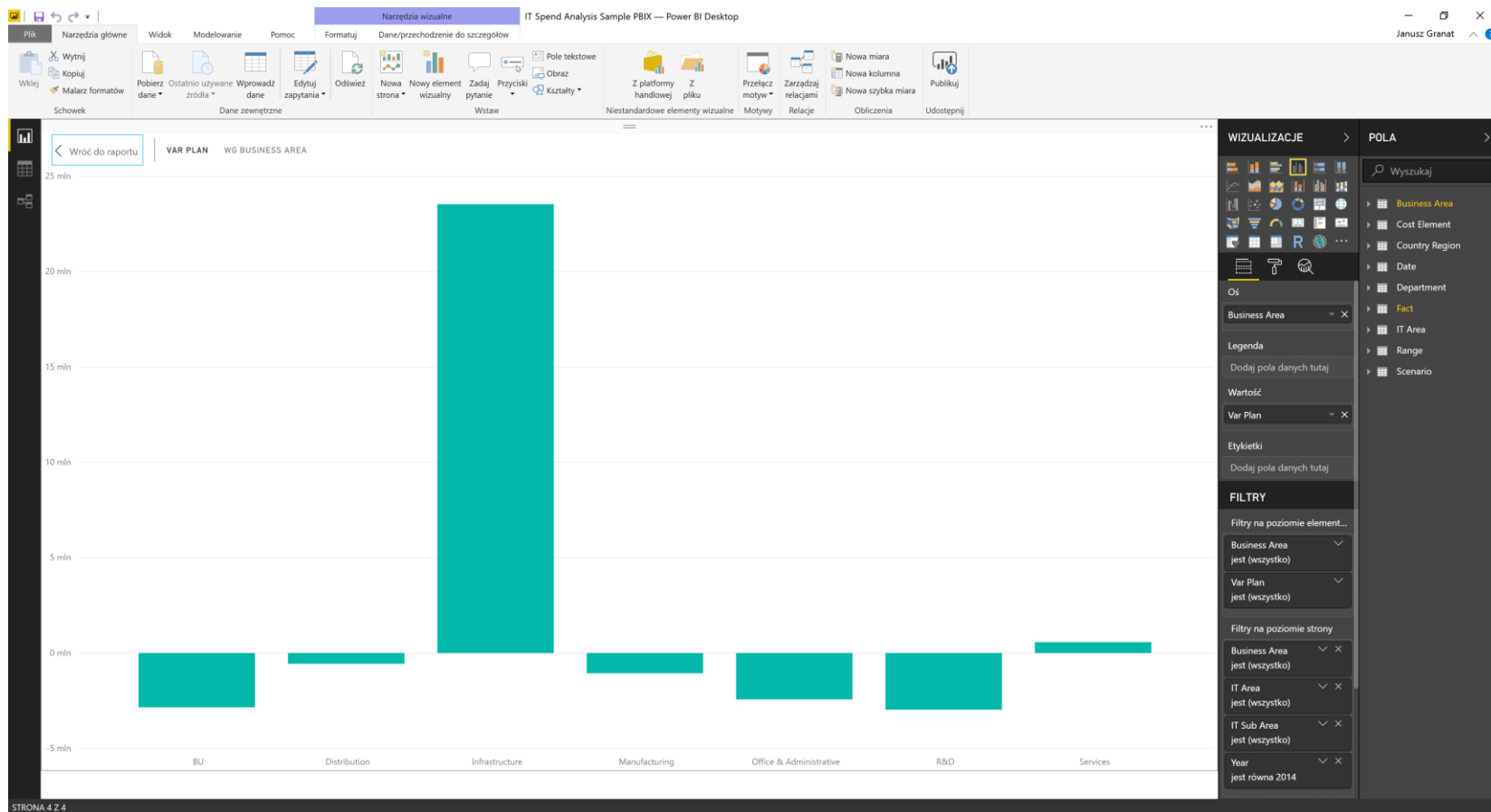
Regiony

Wydatki /Regiony

WYDDKI/OBSZARY

Przykład analizy II

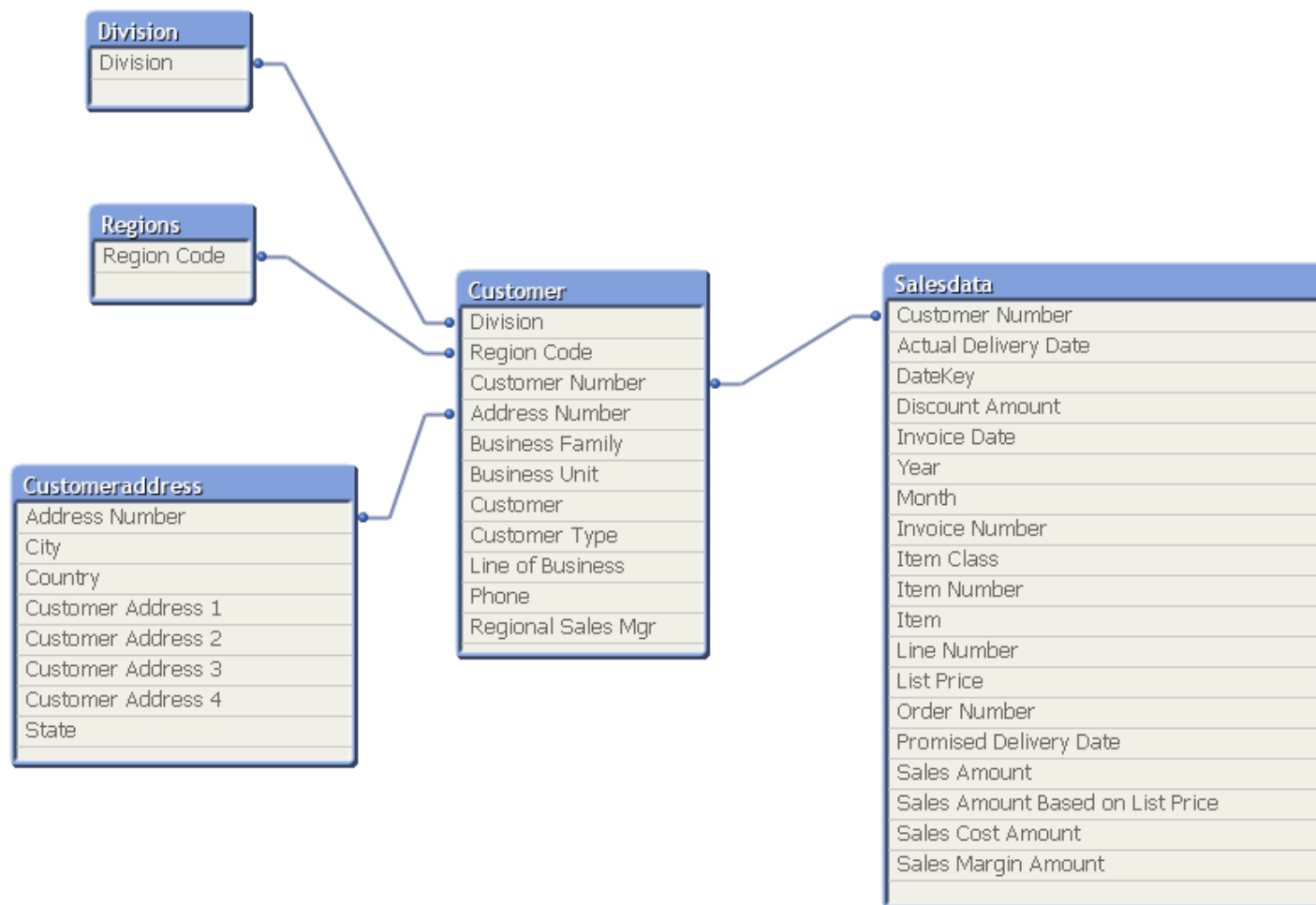
Przykład – Analiza sprzedaży

Analiza pozwala ocenić sprzedaż produktów
Dane pochodzące z przykładu QlickView

Analiza danych sprzedażowych

Dane Źródłowe

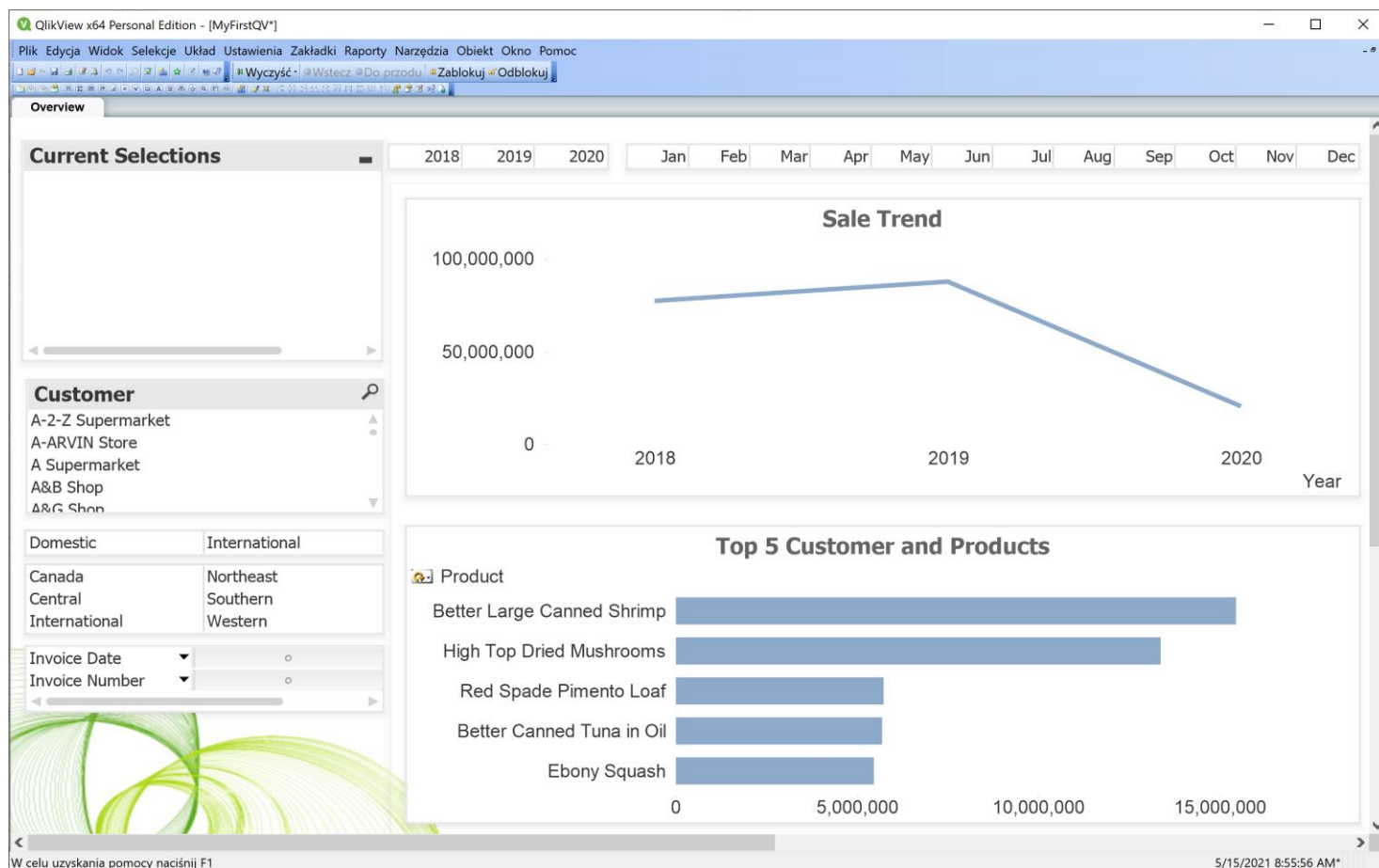
Tabela sprzedaży

Okno dialogowe

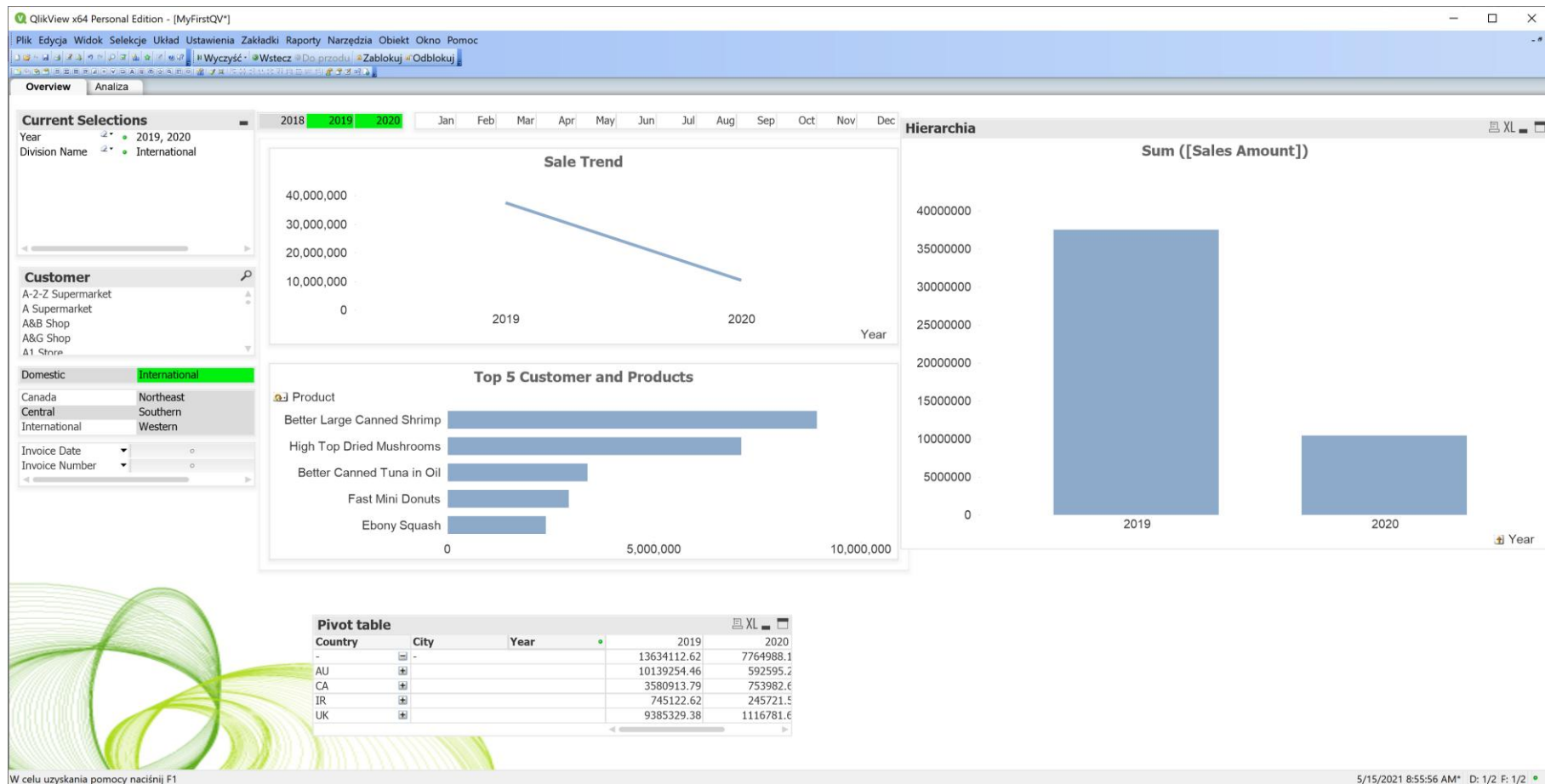
Invoice...	Item Class	Item Num...	Item	Line Number	List Price	Order Number	F ^
119351	P01	34901	Better Noodle Soup	21601.88	51.88	216007	
119351	P01	62725	Tell Tale Walnuts	21601.88	51.88	216007	
119351	P01	28929	Nationeel Potato Chips	21607.36	37.36	216007	
119352	P01	15236	Great Muffins	21607.05	37.05	216014	
119351	P01	36015	Big Time Apple Cinnamon Waffles	21607.05	37.05	216007	
119352	P01	36015	Big Time Apple Cinnamon Waffles	21607.05	37.05	216014	
119352	P01	36001	Big Time Frozen Cheese Pizza	21602.03	412.03	216014	
119352	P01	28929	Nationeel Potato Chips	21607.36	37.36	216014	
119352	P01	37673	Landslide French Roast Coffee	21607.5	207.5	216014	
119352	P01	38076	Cutting Edge Foot-Long Hot Dogs	21608.66	548.66	216014	
119352	P01	60794	High Top Walnuts	21601.88	51.88	216014	
119352	P01	62018	Big Time Grape Popsicles	21601.82	51.82	216014	
119352	P01	62871	Fast Dried Apples	21601.98	21.98	216014	
119352	P01	61484	Super Creamy Peanut Butter	21601.88	51.88	216014	
119351	P01	36001	Big Time Frozen Cheese Pizza	21602.03	412.03	216007	
119351	P01	38076	Cutting Edge Foot-Long Hot Dogs	21608.66	548.66	216007	
119351	P01	61484	Super Creamy Peanut Butter	21601.88	51.88	216007	

Zamknij Pomoc

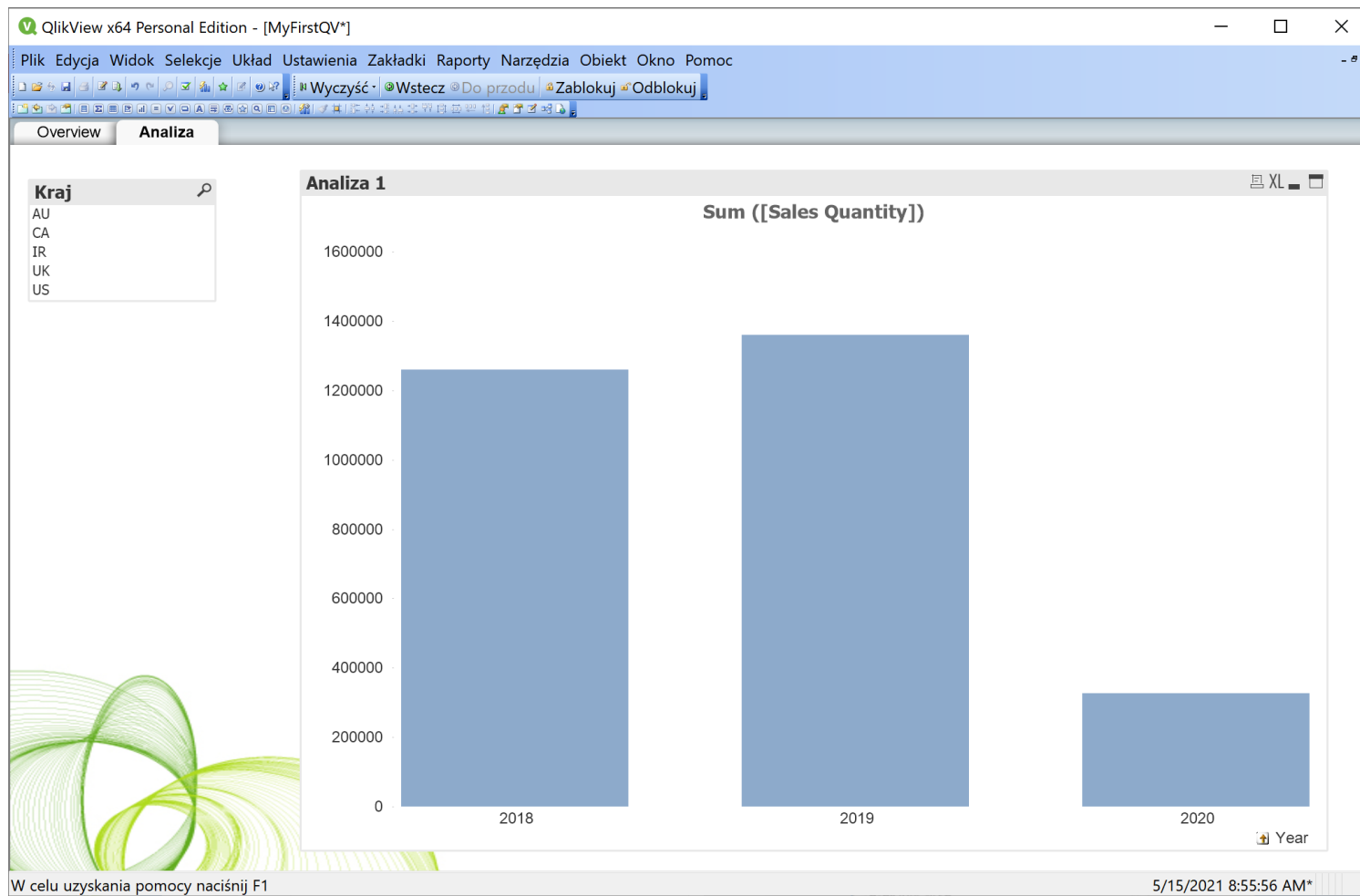
Ekran analizy

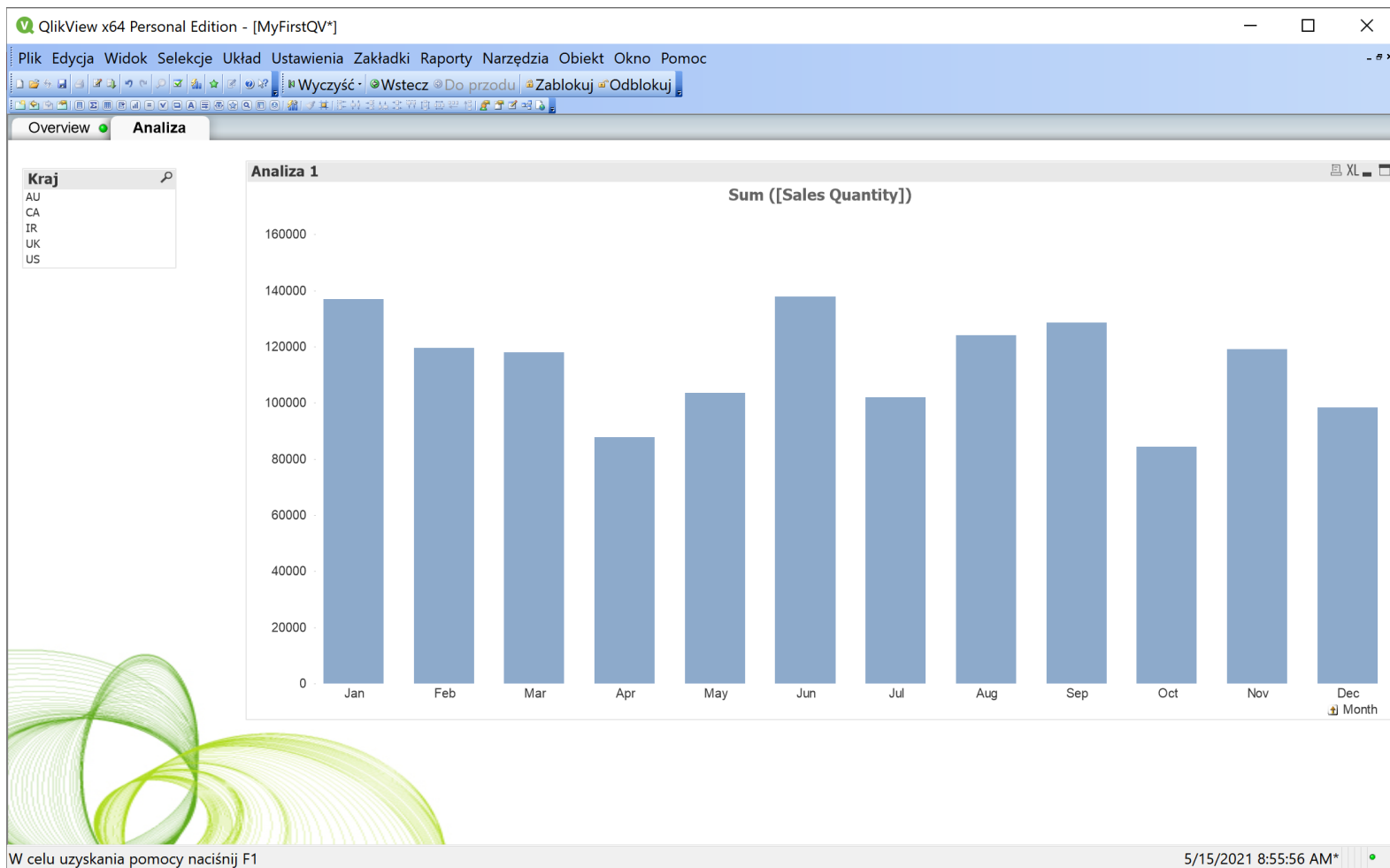
Ekran analizy (selekcja)

Hierarchia (poziom 1)

Hierarchia (poziom 2)

Tabela typu PIVOT

QlikView x64 Personal Edition - [MyFirstQV*]

Plik Edycja Widok Selekcje Układ Ustawienia Zakładki Raporty Narzędzia Obiekt Okno Pomoc

Wyczyść Wstecz Do przodu Zablokuj Odblokuj

Overview Analiza **Pivot table**

Pivot table XL

Country	City	Year	2019
-	-		13634112.62
AU			10139254.46
CA			3580913.79
IR			745122.62
			1554339.91
	00-394 Warsaw		413724.2
	1980 Santiago		150000
	4100 Porto		131719.75
	A 5102 Anthering		69593.93
	Beijing 100088		56910.6
	Bogota		48471.61
UK	Bremen		96022.27
	Cali		8183.22
	Carcas		52391.48
	D 95326 Kulmbach		1162716.12
	Dubai		150358.38
	EE 0026 Tallinn		8422.58
	FIN 00710		186667.73
	Industriestrasse...		53829.64

W celu uzyskania pomocy naciśnij F1

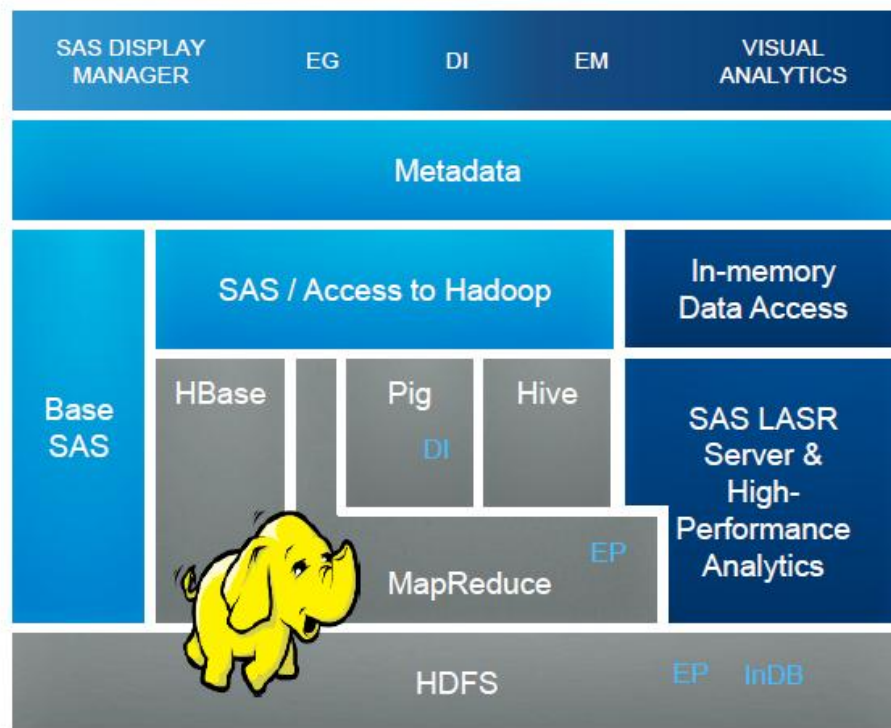
5/15/2021 8:55:56 AM* 32 X 4

Big Data Analytics

- **Volume** - duża ilość danych
- **Variety** - duża różnorodność danych (structured, unstructured, text, sensor data, audio, video, click streams, log files)
- **Velocity** - duża szybkość pojawiania się nowych danych i ich analizy w czasie rzeczywistym
- **Value** - znacząca wartość danych dla biznesu

Big Data – Apache Hadoop and SAS

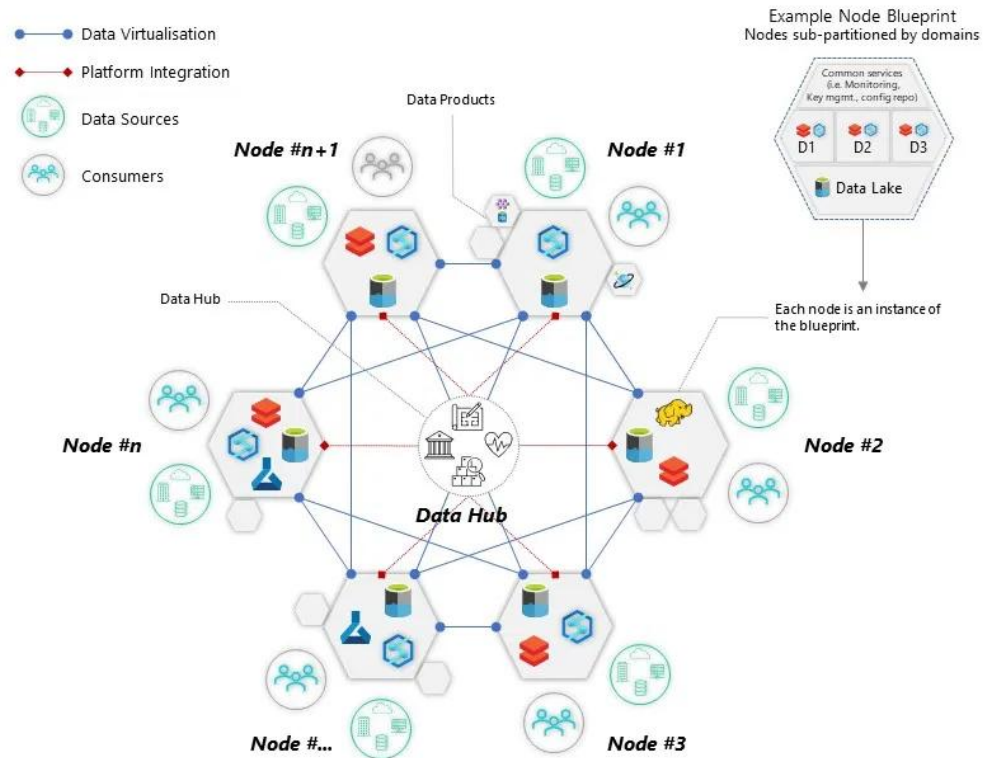
Paul Kent – SAS Institute

Regresja logistyczna
SAS - 20h
SAS and Hadoop – 2 min

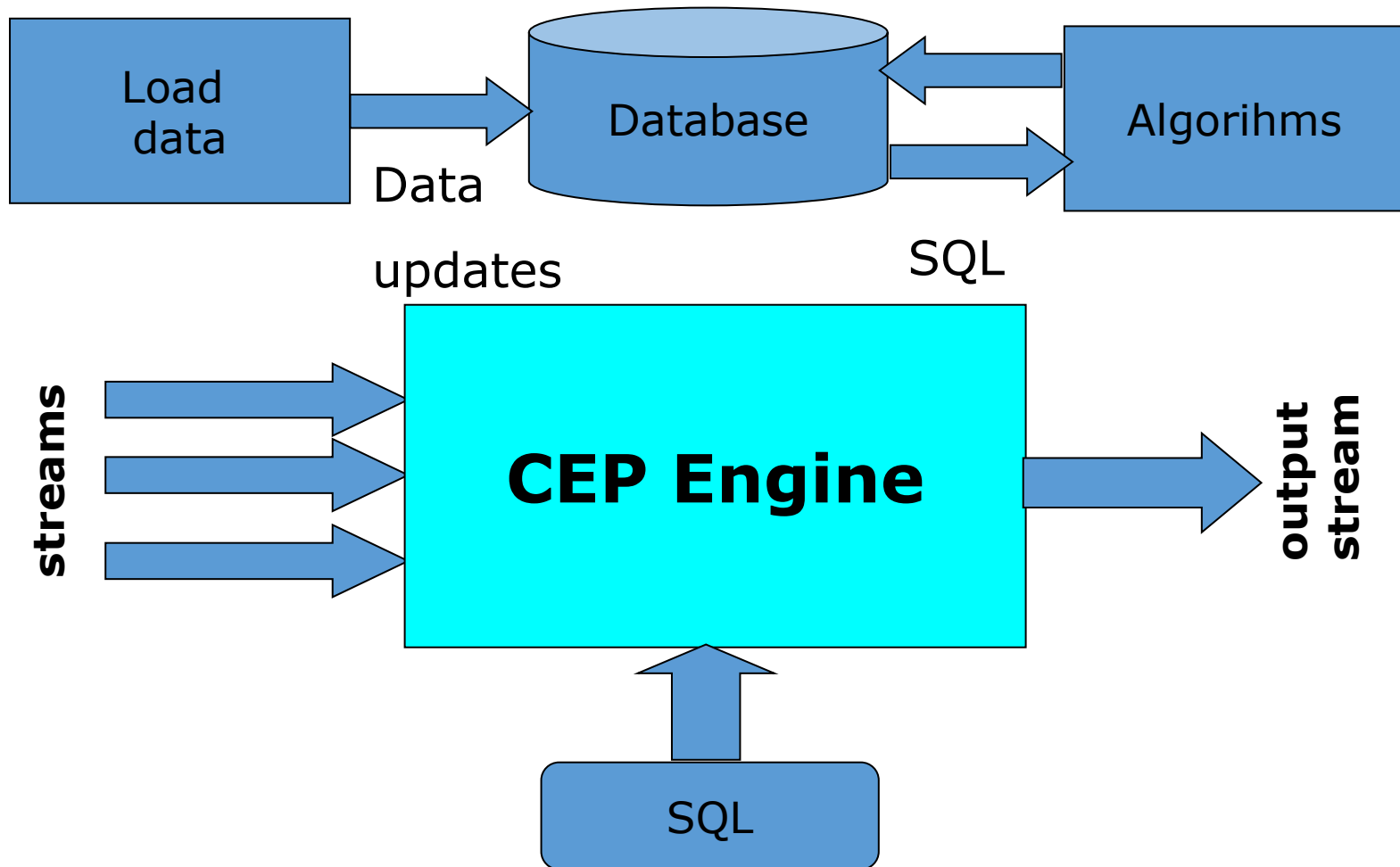
Data mesh

Harmonised Mesh

- Azure Harmonised Mesh allows multiple groups within an organisation to operate their own analytics platform whilst adhering to common policies and standards.
- The central datahub hosts data catalogue, mesh wide audit capabilities, monitoring, and auxiliary services for automation.
- The central data platform group defines blueprints that encompass baseline security, policies, capabilities and standards.
- New nodes are instantiated based on these blueprints, which encompass key capabilities to enable enterprise analytics (i.e.. Storage, monitoring, key management, ELT, analytical engines, and automation)
- Node instances can be augmented to serve respective business requirements, i.e. deploying additional domains, customising domains and data products within the node.
- Nodes are typically split by either org-division, function, or region.

ESP (Event Stream Processing)

Analiza zdarzeń na stronach www

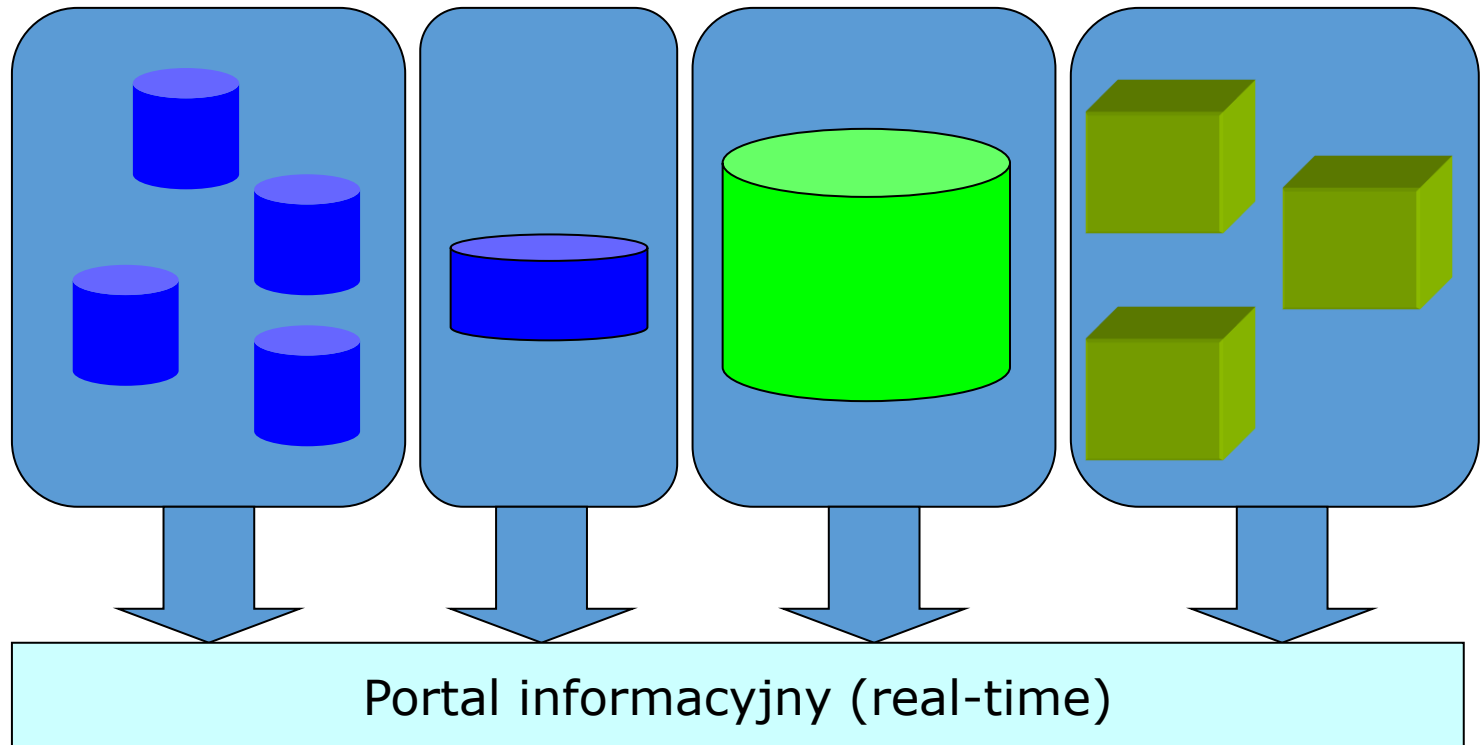
The screenshot shows the website of Politechnika Warszawska (Warsaw University of Technology) with several annotations for event analysis:

- Zmiana rekomendacji** (Change of recommendation) - points to the navigation bar.
- Przetwarzania i analityka danych strumieniowych** (Streaming data processing and analytics) - points to a large image of a person working on a red surface.
- Akcje dla sesji o zadanej długości** (Actions for sessions of a given length) - points to the same large image.
- Nieprawidłowy CTR (clickthrough rate)** (Incorrect CTR) - points to the 'Badania i nauka' (Research and Science) section.

The website content includes:

- Navigation bar: Aktualności, Kalendarium, Badania i nauka, Rekrutacja, Studenci, Pracownicy, Uczelnia, Kontakt, Szukaj.
- Logo: Politechnika Warszawska.
- Section: **Badania i nauka** (Research and Science).
- Section: **Aktualności** (News).
- Section: **Nowy rozdział w rozwoju drogownictwa w Polsce** (A new chapter in the development of road transport in Poland).
- Text: Opublikowano: 08.03.2021 13:56.
- Text: Zakończyły się prace badawcze w ramach projektu „Optymalizacja konstrukcji asfaltowej nawierzchni drogi dzięki zastosowaniu asfaltów modyfikowanych”. Otrzymane wyniki dowiodły, że opracowane koncepcje konstrukcji nawierzchni z wykorzystaniem asfaltów wysokomodyfikowanych HiMA pozwalają budować trwalsze i tańsze drogi. W projekcie uczestniczyli naukowcy z Politechniki Warszawskiej.
- Section: **Naukowcy zajmujący się geoinformacją łączą siły** (Scientists working on geoinformation join forces).
- Text: Opublikowano: 08.03.2021 13:14.
- Text: Za nami pierwsze po powołaniu pełnego składu posiedzenie Rady Naukowej Sieci Naukowej Analiz Geoprzestrzennych. Liderem sieci jest Politechnika Warszawska.
- Section: **1 nowa wiadomość na koncie J.Granat@ia.pw.edu.pl** (1 new message on the account J.Granat@ia.pw.edu.pl).
- Text: Re: sprawozdania. Zbyszek, Przypomniała mi się jeszcze jedna zgłoszona publikacja; przy okazji poprawilem drobniutki. Pozdrawiam, Marek.

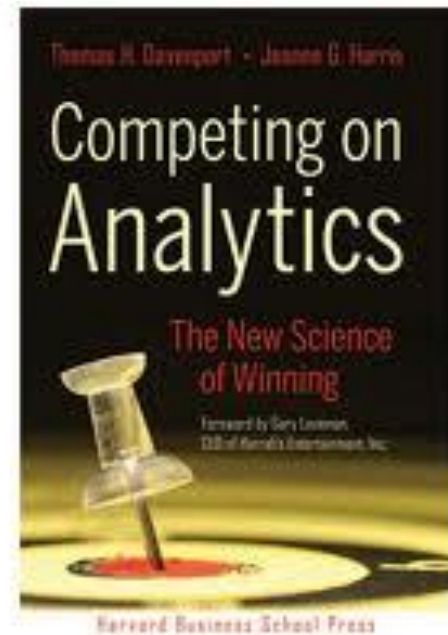
BI – następna generacja

Analityka a przewaga konkurencyjna (1)

Davenport, T.H., Harris, J.G.:
Competing on Analytics: the New
Science of Winning.
Harvard Business School,
Boston (2007)

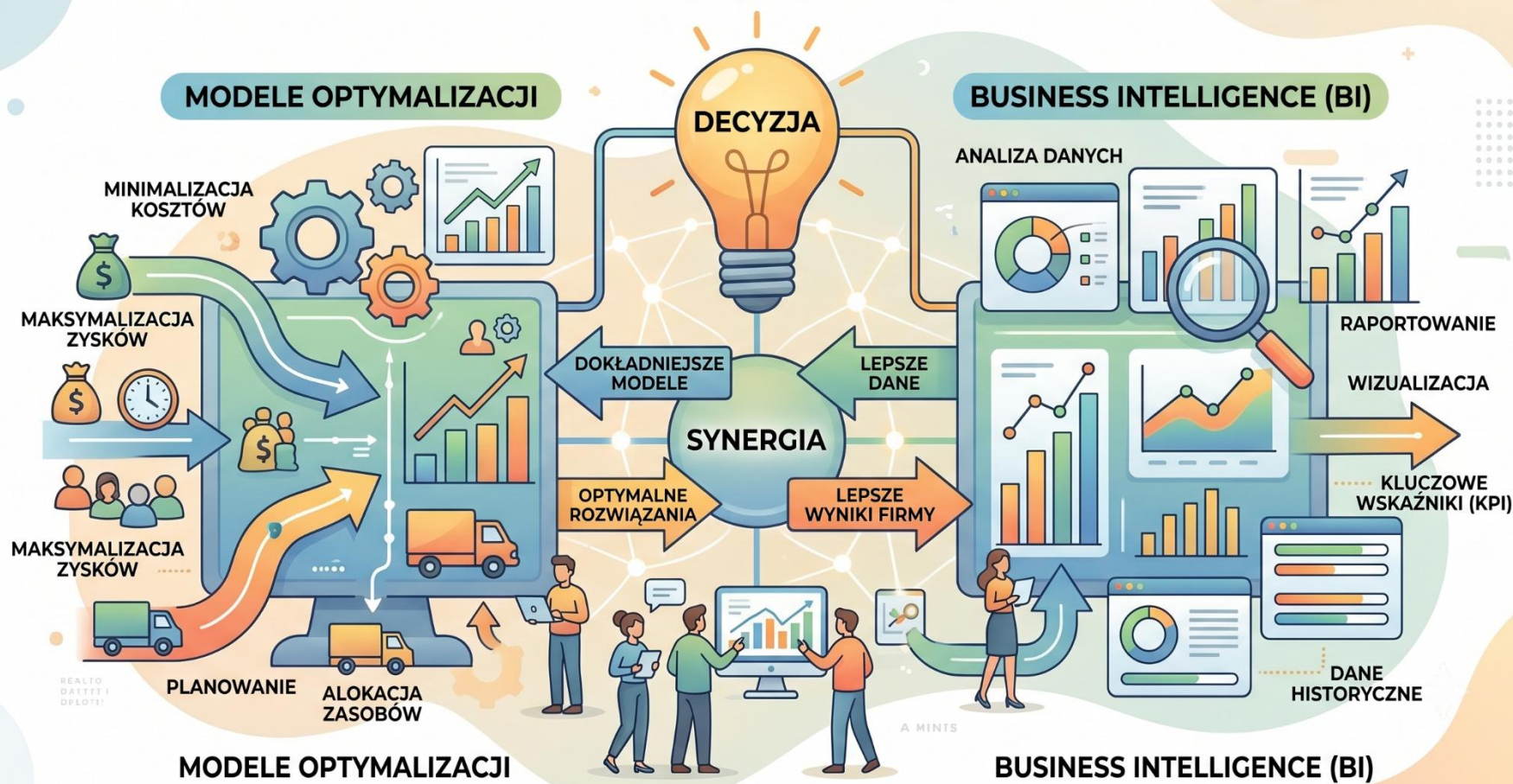

Analityka a przewaga konkurencyjna (2)

Optymalizacja	Poszukiwanie najlepszego rozwiązania	Analityka
Modelowanie predykcyjne	Przewidywanie	
Przewidywanie/ ekstrapolacja	Czy trend będzie kontynuowany?	
Analiza statystyczna	Dlaczego coś się wydarzyło?	
Alerty	Niezbędne działania	Raportowanie
Zapytania/ drążenie danych	Poszukiwanie przyczyn	
Raporty ad-hoc	Raporty na żądanie	
Raporty	Prezentacja danych	

Optymalizacja i Business Intelligence

MODELE OPTYMALIZACJI I BUSINESS INTELLIGENCE

Rola modeli optymalizacyjnych w BI

Optymalizacja w BI odpowiada na pytanie:

*Jak nie tylko zrozumieć przeszłość,
Ale i kształtować przyszłość?*

Klasyczna analityka opisuje CO się dzieje.
Modele optymalizacyjne odpowiadają JAK działać.

Przykłady zastosowań:

- Minimalizacja kosztów operacyjnych
- Maksymalizacja zysku / przychodów
- Optymalna alokacja zasobów
- Zarządzanie ryzykiem finansowym

↑ 15–35%

poprawa efektywności
operacyjnej

↓ 20%

redukcja kosztów
w łańcuchu dostaw

3×

szybsze decyzje
przedsiębiorstwa

OLAP vs Modele optymalizacyjne

OLAP	vs	OPTYMALIZACJA
Co się stało? Ile? Kiedy?	Pytanie	Co robić? Jak działać optymalnie?
Eksploracja i raportowanie danych	Cel	Znalezienie najlepszej decyzji
Historyczne — kostki OLAP, agregaty	Dane	Historyczne + model matematyczny
Dashboard, pivot table, wizualizacja	Wynik	Wartość optymalna + plan działania
Sprzedaz w Q3 wg regionu i kategorii	Przykład	Ile zamówić, żeby zminimalizować koszt?
Power BI, Tableau, SAP BW, SSAS	Narzędzia	Python PuLP, Gurobi, OR-Tools, CPLEX
OLAP mówi CO jest — optymalizacja mówi CO ROBIC. Razem tworzą pełny cykl decyzyjny w BI.		

AI i Business Intelligence

Architektura: Tradycyjne BI vs. AI-driven BI

Tradycyjne BI

ETL

Ekstrakcja → Transform → Load (ręczne reguły)

OLAP

Analizy wielowymiarowe, kostki danych

SQL

Zapytania pisane przez analityka

Dashboardy

Statyczne raporty (Tableau, Power BI)

Ograniczenie

Opisuje CO było — nie przewiduje CO BĘDZIE

AI-driven BI

Auto-ETL

Pipeline danych z detekcją anomalii (Great Expectations)

ML Models

Predykcja, klastrowanie, rekomendacje (scikit-learn, XGBoost)

NLP Query

Pytania do danych w języku naturalnym (LangChain + SQL)

Auto-Insights

Narracje generowane przez LLM (GPT-4, Claude)

Możliwość

Przewiduje, rekomenduje i WYJAŚNIA decyzje

Predykcja Sprzedaży — Random Forest w Pythonie

Zadanie: Przewidzieć sprzedaż tygodniową sklepu na podstawie: dnia tygodnia, promocji, temperatury, święta.

Python · scikit-learn

```
import pandas as pd
from sklearn.ensemble import RandomForestRegressor
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.metrics import mean_absolute_error, r2_score
import numpy as np

# 1. Wczytanie danych
df = pd.read_csv("sprzedaz.csv")

# 2. Feature engineering
df["dzien_tyg"] = pd.to_datetime(df["data"]).dt.dayofweek
df["miesiac"] = pd.to_datetime(df["data"]).dt.month

# 3. Cechy i target
features = ["dzien_tyg", "miesiac", "temperatura",
            "promocja", "swieto", "zapas_stock"]
X = df[features]
y = df["sprzedaz_szt"]

# 4. Podział train/test (80/20)
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(
    X, y, test_size=0.2, random_state=42
)

# 5. Model
model = RandomForestRegressor(
    n_estimators=200,
    max_depth=8,
    random_state=42
)
model.fit(X_train, y_train)
```

Wyniki modelu:

MAE: 43 szt.

Średni błąd bezwzględny

RMSE: 61 szt.

Pierwiastek błędu kwadratowego

R²: 0.91

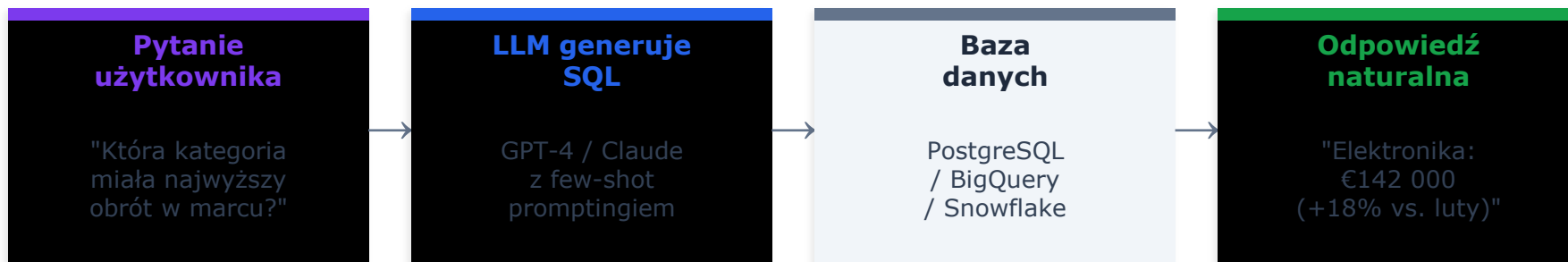
91% wariancji wyjaśnionej modelem

Ważność cech (feature importance):

zapas_stock	34%
promocja	27%
dzien_tyg	18%
temperatura	12%
swieto	6%
miesiac	3%

NLP w BI — Pytania do danych w języku naturalnym

Cel: Użytkownik pisze po polsku, system generuje SQL i zwraca odpowiedź.

Python ·
LangChain · GPT-4

```
from langchain.agents import create_sql_agent
from langchain.sql_database import SQLDatabase
from langchain.agents.agent_types import AgentType
from langchain_openai import ChatOpenAI

# Połącz z bazą danych
db = SQLDatabase.from_uri(
    "postgresql://user:pass@localhost/bi_db",
    include_tables=["sprzedaz", "produkty", "sklepy"]
)
llm = ChatOpenAI(model="gpt-4o", temperature=0)
# Utwórz agenta SQL
agent = create_sql_agent(
    llm=llm,
    db=db,
    agent_type=AgentType.OPENAI_FUNCTIONS,
    verbose=True # pokaż wygenerowany SQL
)
# Pytanie po polsku
odpowiedz = agent.invoke(
    "Która kategoria miała najwyższy obrót w marcu?"
)
print(odpowiedz["output"])
# → 'Elektronika: €142 000 (+18% vs. luty)'
```

Wygenerowany SQL:

```
SELECT
    p.kategoria,
    SUM(s.wartosc) AS obrot,
    LAG(SUM(s.wartosc)) OVER
        (ORDER BY MONTH(s.data))
        AS prev_month
FROM sprzedaz s
JOIN produkty p
    ON s.produkt_id = p.id
WHERE MONTH(s.data) = 3
GROUP BY p.kategoria
ORDER BY obrot DESC
LIMIT 1;
```

Generatywna AI — Automatyczne Narracje Raportów

Problem: analityk spędza 3–5h tygodniowo pisząc komentarze do wykresów. Rozwiązanie: LLM generuje narrację automatycznie.

Python ·
Anthropic API

```
import anthropic
import json

client = anthropic.Anthropic() # ANTHROPIC_API_KEY z env

# Dane KPI z bazy (np. wynik zapytania SQL)
kpi_data = {
    "okres": "Kwiecień 2025",
    "sprzedaz_total": 2_340_000,
    "zmiana_mom": +0.08, # +8% vs. marzec
    "zmiana_yoy": -0.03, # -3% vs. kwiecień 2024
    "top_kategoria": "Elektronika",
    "top_sklep": "Warszawa Mokotów",
    "zwroty_pct": 0.042,
    "nps": 67
}

prompt = f"""Jesteś analitykiem BI w firmie retail.
Na podstawie poniższych KPI napisz profesjonalne
podsumowanie wyników miesiąca (max 120 słów),
przeznaczone dla zarządu. Wskaż trendy,
niepokojące sygnały i rekomendacje.

Dane: {json.dumps(kpi_data, ensure_ascii=False)}
"""

message = client.messages.create(
    model="claude-opus-4-5",
    max_tokens=300,
    messages=[{"role": "user", "content": prompt}]
)

narracja = message.content[0].text
print(narracja)
```

Wygenerowana narracja:

Kwiecień 2025 przyniósł wzrost sprzedaży o 8% MoM do €2,34M, jednak wynik jest o 3% poniżej poziomu sprzed roku — trend wymagający uwagi.

Elektronika dominuje sprzedaż (31% udziału), a sklep Warszawa Mokotów osiąga najlepsze wyniki w sieci. Wskaźnik zwrotów 4,2% jest powyżej normy (cel: <3%) — rekomendowane jest zbadanie przyczyn w kategoriach AGD.

💡 Dobre praktyki promptingu:

- Definiuj rolę modelu ("Jesteś analitykiem...")
- Podaj limit słów — unikasz rozwlekłości
- Wyraź format wyjścia (JSON, Markdown, proza)